

(142) తిరువల్లిక్కణి, మద్రాసు.

బరోపా దురవస్థ

లండను విశ్వవిద్యాలయమున కామస్వస్థుల ప్రతినిధిగ నిలిచిన డాక్టర్ జి. వెంకటాచార్య ప్రొఫెసరు వీనుగూరి యాచార్యమున నుండిన విశ్వవిద్యాలయసభ్యుల కీర్తిచిహ్నముగ నుపహారము.

నేను లండను విశ్వవిద్యాలయము నీయగలనని నేను కోరను. అందు వారు ప్రస్తుతరాజకీయస్థితినిగూర్చి వివరము లేని యుతెలియవు. కార్యకర్తలమునకు ప్రతిభానుగ నేడు కేరళమునం దెన్ని పక్షములు గలవో నేనెరుగను. నిన్నిటివలన మూలము దెనునాలుగుగూడ యుండెడి డాక్టర్-సార్లు జ్ఞాపకముచేయి. నేనుక బెటర్మెంట్లో యుండును. లాయడూబర్జిగా రీతిభక్త నొకని యాచార్యమును నేను చదువలేను. కనుక కృత్రిమావలననే గూడిన చర్యలనుగూర్చి నేనెప్పుడు మాటలాడలేను. ఆకాశము ఈకాశములకుండు భేదములు వివాదములు గాక కొన్ని ముఖ్యమయములనుగూర్చి మాటలాడ దలచితిని. యూరోపునందును ప్రపంచమునందును ఏమేమివింతజరుగుచున్నవో వానినిగూర్చి మీతో నేడు ఒకంత ముచ్చటించెదను. నాకు ప్రపంచస్థావరమునుగూర్చి చక్కని దృష్టిగలనని ప్రొఫెసరు వీనుగూరి చెప్పి యుండిరి. నాకట్టిదృష్టియుండిన సుఖించియుండును. ప్రపంచమున్నదిదేశమందు గాక ఆధోస్థితియందున్నట్లే నాకుకన్పించుచున్నది. సామాన్యముగ ప్రపంచమునందేను యూరోపునందు ముఖ్యముగ ప్రజలు నేడెక్కువ పట్టుముల పాలగుచున్నారని నాదృఢవిశ్వాసముగ నున్నది.

ఒకసంవత్సరముక్రిందట నేనున్యూయార్కు నగరమునందు కార్యకర్తలమున కొక యంతరవాసమునగితిని. మన మేదిభావనాన తెలిసికొనా మనము దెలిసిన సమాచారమునకు కన్పించుచుంటిమో ఆయంద్యమము మనలను నానాటికి క్షీణింపజేసెద్యునున్నదని గుర్తెరుగుట లేదు. గుర్తెరుగ నొల్లదు. ఆమెరికాలో నేడప్పుడుచెప్పినది ముందే యున్నది. నేను చెప్పినది దిద్దు. నాజీవితమున నేను కనిన విచిత్రతలము నొకవానిని సంవత్సరము క్రిందట నొకమారు నివేషించితిని. దానికేరళమునందు ననగాక కేరళ మాత్రమేయందుటను నేను స్వయముగ జూచితిని. రైల్వేమూలమునందు జూచితిని. ఒక గొప్పనగరము వికృతాకారము దాల్చుచుండెను. ఇండ్లు మురుగుకాలువలో విరిగిపడుచుండెను. పట్టణమునందలి బండ్లు వాహనములు క్రుచ్చుట్టిపోవుచుండెను. రహస్యలో ప్రారంభమైన నీరికల్పమునెక్కువగట్టియు హంగరీ పోలేందులకును వ్యాపింపజేసెను. ఆవికల్పము ఇంకను పట్టిచున్నాము. వ్యాపింపజేసెను. ముందుగానే జాగ్రత్త పడవలెననియు నేను సంవత్సరము క్రిందటనే చెప్పి యుంటిని. ఇప్పుడది జర్మనీదేశమునందు నెలకొనినది. రహస్య ఎట్లు కల్లలపూరితమై, వివాదన మైదో, జర్మనీగూడ నామాన్యమున బడుచుండుట మీరును చూచుచున్నారు.

మన నరనాగరికత క్రమముగ క్షీణింప నొందుచున్నదనుటకు చలాపాని దిగుబాటు బాహ్యవిషయమున కలంకమును. రుక్మనలరూపులు పడినది. ఆస్తియనుట గ్రీకు పదము. జర్మనుల మార్పును నేడు పదిపోయినది. రుక్మనలరూపుల ఒకేమద్రపో ఒకేమధముగ నుండెడి నాజెనులను పదిపోగానే నరనాగరికతావిధానమున నది యెట్లు పరిణమింపబడునో మీరొక్కమూ రాలోచించుకొందురని నేనువిన్నవించుచున్నాను. ఒక యంత్రకాల కలదని యానకొనునది. పనివారికి వారము కాగానే కూలి నీయవలసియుండును. మీరు ఇచ్చినది యంగీకరించిన నాజెనులను నారాంతమున కీర్తురు. దాని వారములోపున నాజెనులను పదిపోవును. అప్పుడు మీరు వాగ్దానముచేసిన నాజెనుల నిర్దుష్టగాని పనివాని కావారమునకును మిగిలినయవలయునకును ఆసామ్యములను. వారి కాకారము కలగును. టిక్కెట్లకు స్థితియును. ధన తేజును రైల్వేలుసాగును. ఏయంత్రకాలముగాని, ఏయంత్రకాలముగాని, స్థితియును చలాపానికేరళ రుక్మనలరూపుల నరనాగరికతను నిర్వహించుట దుష్టమని బోధపడగలదు. చలాపాని కేరళపోయినట్లు. ఇందుచేత పట్టణమునపు పనిముట్లకు వస్తువులకు అవకాశములు. అనగా మరల వెనుకటి ప్రాచీనసాంప్రదాయములే మనమును మరలదును. రహస్య వెనుకముఖము తెట్టినది కాలముగ రహస్యలో నేడు మాస్కోను క్షీణింపజేయుచుండు రొద్దిపట్టణములు మూలమే గలవు. రహస్యలో నేడు ఆహారము లినునది ఒకవర్గ సామాన్యము మూలమే. ఆస్తియనా హంగరీదేశములలో రొద్ది కొన్ని ప్రాంతములలోను ఈచర్యలేమి కన్పించుచున్నది. జర్మనీలోను ఇదియే కన్పించుచున్నది. అదేదేశముల నరనాగరికతను మానుకొనుటకుగట్టితరలచున్నది. ఆవాయువులు పట్టణముగ దిగిన

ఆంధ్రవరి కోదక మహామండలి

పంచమవార్షికోత్సవము

డిసెంబరు 17, 18-వ తేదీలలో శ్రీయుత కొమర్రాజు లక్ష్మణరావు ఎమ్. ఏ., గారి అధ్యక్షతక్రింద చిత్రాడలో జరుగును. భాషాభిమానులెల్లరు దయచేయి హాజరులు.

వి. ప్రొచిప్రాంత ఇప్పుడే పదిపోవుచున్నదని మీరుగూడ గొంటిరా? అదిపాండుకు 60కన్న మించుచున్నది. ప్రొచిప్రాంతము కర్ణింపరానంత దిబ్బలాస్థితిలో నున్నది. ప్రస్తుతము వారు యుద్ధసాధనము జలంబాగ్రములనునిర్మించుటకు సాధించుచున్నారని కానికాసాధనముల కలనలాభములేదు. ఇట్టిరైరావను అదే స్థితి పట్టినది. నెమ్మదిగ వెనుకటిసాంప్రదాయములే-నిలుపేరజీవనమే-ఈదేశము లన్నింటియందును కానవచ్చుచుండును.

పట్టణ మానవుడేనను అభివృద్ధిరమైనదనియు, అందుచేత ఈ మానవునియే మంచివే అనియు మీరనవచ్చును. వానిని గూర్చి ప్రస్తుతము నేను వాదించను. కాని నరనాగరికతావిధానము ఆదర్శ ఏమిటోట్లు పలకు పోషించగలిగియుండ, కృత సాయచేతమువీటికంటెనో ఏగోటి రెండుపట్లలకుండినోమాత్రమే పోషించగలిగియుండును. (మనము, వినుము) రుక్మనలరూపు, రుక్మనలరూపియందంతలకును, జర్మనీయందును, ప్రస్తుతము జర్మనీలోను పట్టణమానవులందు ప్రజలులకులదిగ ఎక్కువగనచ్చును. ఆచేతలు నిర్వాహకములుగ తిరుగుచున్నారు. వారే మి చేయుటలే? వారు కలనవెళ్లకలర ప్రపంచమంతయు జనసమృద్ధముగ నున్నది. ఆమెరికా, ఆస్ట్రేలియాలోకంటెదేశములు ఇప్పటికే యూరోపియనులకు గ్రామియును మానివేసి. కనుక ఈవికల్పమును ఈక్షిణికిని వ్యాపింపజేయడం నరనాగరికత, ఏ రెల్లరును నీలవనీకలేమంత మర్మింపదలసి వచ్చును.

రుక్మనలో మరణముల సంఖ్య అధికముగ నున్నది. పీటర్ బర్గ్మన్ నేను 1920 న నుండగా నాకు మరణముల సంఖ్య అత్యధికముగ నుండినది. అనేక జిల్లాలలో కలవుగ నున్నది. కొన్ని జిల్లాలలో మానవీకార ప్రయత్నము కన్పించుచున్నది. వ్యాధిగ్రస్తులు ఆరోగ్యము కలుగుటకు మార్గము చూపుచున్నారు. పసివిడ్డల మరణం సంఖ్యకు పరిమితమైయున్నది.

యూరోపు అంతటను పశ్చిమ ముఖముగ నుండ మరలి ననీయిందియే. ఇప్పుడు మనము తప్పించుకొందుమా? ఈ విదేశీ యులందరు చనిపోవుచున్నారు. మనసామాన్యమునకు లాభము గలగు"ని బ్రిటిషుసామాన్యవేదపరులు ముందుచుందురు. కాని అది తెలివితక్కువ. కారణము. మనముపు తక్కువగ కొనుచుండినదియూరోపు. మన యంగ్లాండునందుండునది నాలుగు కోట్ల అయిదు లక్షల మంది వారిలో నధిక సంఖ్యాకులు పట్టణ మానవులు వారు. ఇంత మంది పట్టణమానవులు వారు వ్యవసాయమునకు మరల జాలరు. మనలోను పనిపాటులే లేనివారు- ఇప్పటికే తేజున్నయెడల- అధిక మగుదురు. ఎంద రెక్కువగ నున్నరో వారెట్టిమరణఫల పాలగుచున్నారో ఎందరు మరణించుచున్నారో నేను వివరముల నెరుగను. ఈయంతములు చూచుటకు గుప్తముగ నుండిన నాకు తెలిసినంత స్పష్టముగ ప్రతివానికీ తెలియుట కష్టము. ప్రస్తుత మెట్టి రాజకీయచర్యగాని ముఖ్యమార్గము లివి. ఈవికల్పమునకు కారణమేమో, ఏమనము ప్రాచీనకాలమునకు నడచుచుంటిమో, మొక్కిత యూరోపియ దేశము. మొక్కిత యుద్ధ మనవచ్చును. యుద్ధము కలటాన ప్రారంభమైనది. దానివలన దండుగ తెన్నుపరచెను. యుద్ధము 1918 లో ముగిసెను. అటుపిమ్మట నైనను కష్టముల నూ పోవును గదాయని ప్రజలలోతో నుండిరి. కాని తప్పలేదు. 1918-19 ఆ ప్రాంతములలో తేజములు తమ బాధ్యతలకు గురైరిగి కుట్రలను మనివేసి వికాసభావములతో ప్రవర్తించుచుండినవో అంతయు మది రియుండినది. కాని అట్లు ప్రవర్తించక, ప్రతిదేశమునకు తన స్వంత తేజమును మాత్రము గమనించెను. కనుక యూరోపు అజయముల యందు అభివృద్ధి కలుగుచున్నది.

ఇతరవిషయముల నాలోచించుకొనుటకు పూర్వము, గృహవ్యవహారములను జూచుటకు పూర్వము అంతర్జాతీయవ్యవహారములను ఆలోచించుట శ్రేయస్కరముగ నుండును. నానాకాలములను 1919 వ సంవత్సరమునం జేమిచేయగలవనెదో మనము దానిని సాధించవలెను. మనము ప్రపంచమును అధికతర వికాసస్థితిలో పరికింపవలసియున్నది.

రాజకీయచారిత్రమునందు ముఖ్యముగ గమనింపదగినయంత్రే వివిధములు. ఈచలాపానియన దిగిపోవుట యే? యుద్ధము తీవ్రముగ సాగుచుండినకాలమున ప్రపంచమునకు ముందరగాను తెలిసిపోయెను. ఒకడు ప్రాణసంకటాభ్యర్థము పోరుచుండినపుడు ఆకలికి సహాయముగ నుండుటకై ఆయనకుమరిచ్చెదనని నామకొనును. అందుల కారకు సంకల్పించును. అందుభావ వివర్ణములే, నీవునాకు ఒకపదిలతుల పాటులను చెప్పగూడ నున్నది నేనాతనినడిగిన, అతడు తనకు బ్యాంకింగ్-నొక్క-చిల్లిగిచ్చెను. న్నును, చెప్పగూడ నీయిచ్చును. యుద్ధములో వ్యవహారములు జరిగినది యిండుమిండుగ నిట్లేనని చెప్పవచ్చును. పదిదేశమునకును వస్తువులు కావలసియుండిన. కత్తెని మించినవస్తువులను కొరియోయెనె ఇట్లుఒక దేశమునకును ఇంకొక దేశమునకును ఋణము పెరిగిపోయెను. తీర్పుటయే నున్నప్పుడుగనన్నది. కనుక యాలక్ష్యభావము నేదోవిధముగ తొలగించినగాని ప్రపంచము మరలవృత్తికరమగుస్థితికి రాజాలము

ఏపక్షము అధికారమునకు వచ్చినను పెంట్ల నే పరిమల్లరింపక కలగిన సమస్యలు తెంచుకలవు. నానాకాలములనుచూచు ఈత్రయమధ్యమున నడువకలసి యున్నది. అందులకు తురుమ్మ లెవరకే పూనుకొని పని సాగించుచున్నారు. రెండవది జాతులను కష్టములకు బాధపెట్టుచున్న ఋణభారము. ఈ ముఖ్యములకు రెండు విషయములను గూర్చియు, మనమృతులతోను వివిధపక్షములవారను ఏమి చెప్పుచున్నారో లాడుట జూర్తిగాను సుబాధించింపవలెనని ఆయన ఏమి చేయుచున్నాడో నాకు తెలియులేదు. అక్కడకు ఇక్కడకు వెళ్లి సామాన్యముల నిన్నును తనకనుకటి సహజముల నిందించుచున్నదని మాత్రము నాకు తెలియును. కాని యీ రెండు సమస్యలలో నేడైన నొకవానిని గూర్చియును, ఇతరులెల్లవెళ్లినారోతవవార మమియును కన్నతేటిపై స్థితి మాతము. వారు ఏమిచేయుచుని మోక్షములకువలె చెప్పుచున్నారు. ఏమి చేయునంద నే ప్రపంచమును 1918 వ సంవత్సరమున నుండిన సామ్యస్థితి తేజమునని నారితభిప్రాయము. 1918 వ సంవత్సరమే-1 సంవత్సరమునకే తిరుగుదలలి అవ్వలేదుండి ప్రాంతభింపవచ్చును. (కవుల) ఆస్తిగ్రహణ గారు అప్పులనుగూర్చి చాలాకాకులగభవగూర్చియు ఒక్కముక్క చెప్పటలేదు. కాని మిత కృత్యముండవలెనని యును. ప్రపంచ మంతయు దిబ్బలాస్థితిలో నుండ స్థాంతులు న్నేమనరీ గుండునూయుల నుడెక్కోము నందు అధికమొత్తమును నేకరింపవచ్చునని ఆస్తిగ్రహణ గారు యూహ.

నేను కార్యకర్తమునుగూర్చి అతిశయోక్తులు బలకుటలేదు. కార్యకర్తము అదిచేయును, ఇదిచేయును, అది చేసినది ప్రయత్న కల్పించెను. కాని యితరపక్షముల కన్నులు దేశభక్తికుల నెనర్కొనుటలో అంతటి దైర్ఘ్యమైనట్టియు, దృఢమైనట్టియు కడుము చేకొటి లేదని మాత్రము చెప్పవలెను. మాత్రా అట్టిహాసపు వాడుకులు తేరిన చెప్పవలెను. అయినను మాలో గొప్పవారు, గౌరవస్థులకు నాయకులు ముఖ్యు లింతవలె వారు హెడర్సను, క్లిన్గ్గార్లు. వారేవిషయమును గుర్తించు సమర్థులగుటకు పూర్వము బాగుగ నాలోచించువానిని మీర నవమృతమును. ఈవిధముగ మీర బోగ్లూగారిని గూర్చిగాని, లాయడు జార్జి గారినిగూర్చిగాని, ఆస్తిగ్రహణ గారిని గూర్చిగాని, రోతర్మార్గు ప్రభువునుగూర్చిగాని, తేక వైకారి యాచార్యులను గూర్చి చెప్పగలరా? కార్యకర్త పక్షముంకను నీరీతుల వచ్చినది గాదు. ఆ పక్షముయొక్క ఉద్దేశ్యముగూర్చిలి ఉత్సాహము లేకవి. నేను ఆపక్షమునకు సంబంధించినవాను. నే నివివర తెన్నుదును రాజకీయవ్యవహారములలో ప్రవేశము పుచ్చుకొనినవాడను గాను. కాని, ఈపక్షము ఆస్తిగ్రహణములను తృప్తికరముగను, వికాసస్థితిలోను పరికింపగలదు. కష్టము నాంబడుచుచే నే నాపక్షమునే పంపించితిని.

దేశీయ వార్తలు

మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము

విరాయనభవనమున దస్తవేగారు వ్రాసిన లేఖ

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు

శాంతినిభావించు విమతలచేయువరకును ఆదాయపుపన్నును చెల్లించనని కలక్షరుకు ప్రత్యుత్తరము పంపుట

దేశీయ కాంగ్రెసు మహాసభ

గయలో ఏర్పాటులు చేయవలెనని జరుగుచుండుట

దేశీయ ఖిలాఫతు మహాసభ

దేశవారాధాని సింహగారిని సన్మానసంఘాధ్యక్షునిగా నియోజించుట

అకాలీల సంస్కరణోద్యమము

అట్టకు చెరసాలలో అకాలీ ఖైదీలస్థితి - ప్రభుత్వ ప్రకటనము

దేశీయ కాంగ్రెసు మహాసభ

కాంగ్రెసు ప్రచురణసంఘమువారి ప్రకటనము

డాక్టరు

వరదరాజులు నాయుడుగారు

ఆదాయపుపన్నును చెల్లించకపోవుట

జల్లకలక్షరుకు ప్రత్యుత్తరము

ఆదాయపుపన్నును చెల్లించునో పిశాచి కనూచేరు

బహుశా కలక్షరు కంటే నోటినుట వాయువుగాయ మరల ప్రత్యుత్తరమును పంపిరి. "మీరు పంపిన నోటినుట చూడగా ప్రభుత్వము తీవ్రముగా తీరమువలె నున్నదని విషయము మరల నాకు స్పష్టముగా వచ్చింది. నేను ఆదాయపుపన్నును చెల్లించనని అర్థమయి 1 వ తేదీని బహిరంగముగా ప్రకటించితిని. మీరు గూడ ప్రకటించిరి. పరిస్థితులలో పరిత్రకమును నడపనీయు లలో స్పష్టముగా హామీమిచ్చుటకు నగు గాంధీమహాత్ముని చెరసాలకరిక దొరతనమును నేను సహాయము చేయజాలను గాన బుద్ధి పూర్వకముగా నేను ఆదాయపుపన్నును చెల్లించను అని నేను మీకు ప్రకటించుచున్నాను మీరు పరల నిపుడు నన్ను చెరసాలనుంచి నీ నోటినుట పంపుట చాల వింతగానున్నది. గాంధీ మహాత్ముడు సజల ప్రపంచమునకు గురువధమునం దున్నాడు. జగదుద్ధరకార్యము పంపబడిన దేవుడత. ప్రపంచమున కాంతిని వెలుకొల్పుటయే మన స ఘమున ప్రేమ మయముగావించు టయే ఆ మహాత్ముని ఆవేశమునకు సార్వత్రికము. దౌర్జన్య వాద్యములనుండి మానవసంఘము నుద్ధరింపటకే ఆతడి భూమిక మన బనియే. అట్టి మహాత్ముని దొరతనమువారు చెరసాల నుండి వదలు వరకు నేను ఆదాయపు పన్నును చెల్లించను. మీ చెట్టి చర్యను జరిపినను నా కాక్షేపణ లేదని" నాయుడుగారు వ్రాసెరి.

నైదావేట మృగనిసివలు సంఘము

ఇద్దరు స్త్రీలను సభ్యులుగా నియమించుట

వైదావేట ప్రాంతమున కళాకాలాపాధ్యాయుడగు అయ్యలయ్యగారి భార్యను, కబ్బుజంత్రికాల యజమానియగు సామలగారి నాయుడుగారు భార్యను చెంగల్పట్టు జిల్లా కలక్షరు ఏ. కె. గారితోగూడ మృగనిసివలు సంఘముగా నియమించెను. వీరిద్దరను పిల్లలకలక్షులు. సంస్కరణ ప్రియులు. భారత మహిళా సంఘమున సభ్యులుగారు. కబ్బు యంత్రకాల కాశ్య పర్వసంఘమున నాయుడుగారు సతీపతి భర్తకు చాలకలక్షముల తోడ్పడుచున్న దని మహిళాసంఘ కార్యదర్శి పత్రికలకు వ్రాసెను.

వైదావేట మృగనిసివల్ చేరు మేక

వివరించి మానుమంత రావుగారి ఆధికారపత్రాని నిన్నటితో ఆంధ్రంపెను. నిన్న సాంకేతికం జరిగిన మృగనిసివల్ మీటింగులో డాక్టరు రామచంద్రరావుగారు చేరుమేకగా ఎన్నుకొనబడిరి. వీరివలలో ఉత్సాహము ఎక్కువగా నున్నది. (స్వక్రియవిలేఖరి)

భారత ఖిలాఫతు మహాసభ

సన్మానసంఘాధ్యక్షుడవని

గయలో జరుగు తేదీయ ఖిలాఫతు మహాసభ సన్మాన సంఘాధ్యక్షునిగా సన్మానసంఘమువారి తేగ్రీయుగా దేశ వారాయనిసింహ (భాగల్పూరు)గారి నెన్నుకొనిరి. సింహగారియ ల కంగీరించిరి.

బేహారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము

మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు

చేరకు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు భారత కాంగ్రెసు సాంఘిక సంఘమునకు రిగి మందిని ఎన్నుకొనవలసియున్నది. వారిలో 8 గురు మహమ్మదీయులు ఉండవలెను. ఈ ఎనమందు గురిని మహమ్మదీయులే ఎన్నుకొనవలెను. తేనియో ఆస్థానములకు మహమ్మదీయులే ఎన్నుకొనవలె నను నియమ మేర్పరచు గూడదు. జాతిమత వివక్షలేకుండ ముత్తముమీద రిగి మందిని జనరలు మీటింగు సభ్యులందఱును కలసి ఎన్నుకొనవలెనని యీ నెల 15 వ తేదీని జరుగ గల భారత సోక రుపపాది చెదరు.

అకాలీల సంస్కరణోద్యమము

అట్టకు చెరసాలలో ఖైదీలను కష్టపెట్టుట

అట్టకు చెరసాలలోనున్న ఖయిదీలను చాలకష్టపెట్టుచున్నారని పత్రికలలో ప్రకటించబడెను. నవంబరు 15 వ తేదీని అకాలీ ఖయిదీల చెరసాలకు వచ్చిరి. అటుపిమ్మట వారిలో కొందరు చెరసాల నిబంధనల సత్రికమించి గాన వారిలో 12 మందికి ఇతలు వేయబడెను. అనగా వారిని నిలువబెట్టి చేతులకు ఆరదండములు వేసిరి. చెరసాలలో నీళ్లుతోడు యంత్రము తాత్కాలికముగా చెడిపోయినది గాన నవటికి 3-4 మందిల గలముడూరముననున్న నదికిపోయి నీళ్లు తెచ్చుకొనవలెనని ఆజ్ఞా పింపగా వారు వెళ్లెమనిరి. అందువలన వారికి ఒక రాత్రి మరునాడు వగలు రాత్రిగూడ నీళ్లు లేక పోయెను. 1498 అకాలీ ఖయిదీలలోను ఒక్కడు మాత్రమే విషపదీకమువలన చనిపోయెను. వైద్య కాలలో రిగి మంది అనేక విధములగు సామాన్య వ్యాధులచే కాగ్రహణము చికిత్సవలెనున్నది. ఖయిదీల నందరిని కొట్టుచు న్నాడు. చెట్లకు ప్రేలాడదీయచున్నాడు. ఆనవార్ల కెట్టి ఆధారములేదు. కాననసభ్యులను కొందరిని విజయపురముగా నియమించితిమని తంబాలు పొరతనమువారు ప్రకటించిరి

యువరాజుగారి యాహ్వానసంఘనిధి

దీపావళి, రి:—యువరాజుగారి యాహ్వానసంఘనిధియం దలి 117220 రూపాయలు మిగిలినవి. ఆధనమును యువరాజుగారి చేర బేంగం గావద్ జలంధరు నగరములందు వైనికపాత కాలలో విద్యార్థుల మితికేతనములు కొన్నియిచ్చుటకు వుపయోగింపబడును.

దేశీయ కాంగ్రెసు మహాసభ

గయలో ఏర్పాటులు చేయవలెనని జరుగుచున్నవి

గభా కాల నిర్మాణము ముగిసిన పనులు చాల చురుకుగా జరుగుచున్నవి. కాననసభలకు వెళ్లటను గూర్చిన తీర్మానమునై దేశీయ మహాసభనానే చర్యజరుగును గాన యీ వర్షము మహాసభకు ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యత కలిగినది గాన హెచ్చుమంది ప్రతినిధులను ప్రేక్షకులను వచ్చెదనని యూహించుచున్నాడు. విలసన కాననసభలకు వెళ్లనలె ననువారును కూడ దను వారును గూడ చాలమంది ప్రతినిధులను ప పుచున్నారు.

గయ-స్వరాజ్యపురము 1922 నవంబరు 28.

ప్రతినిధులగు స్త్రీలు

గయలో జరుగు కాంగ్రెసు మహాసభకు స్త్రీలకు గదుపాటుగా నుండుటకు ప్రత్యేకములుంటి ఉటీరములను కట్టించుచున్నాము. ఇవి సామాన్యముగా కాలలకు దూరముగ నుండును. ఈ కుటీరములలో ప్రత్యేకముగ స్నానమునకు మల విశుద్ధనమునకు ఏర్పాటులు చేయబడును సభాకాలలో స్త్రీలకు ప్రత్యేకస్థల మేర్పరచబడును.

మహిళాస్త్రీల మహిళా భంగములకును ఉన్న ఏర్పాటులు చూచుచుండును స్త్రీలకు నేరచేయుటకు స్త్రీల కలంటికులుగా పనిచేసెదరుగాన ఆరుబిడ్డలతోను యింకస్త్రీలతోను రాదలచిన పురుషు లటులకచ్చినవో వారి కెట్టి యిబ్బందియును కలుదుగాన స్త్రీలను వెంటబెట్టుకొని రాగోరెదము. స్త్రీలకెట్టి యిబ్బందియును కలుకుండ ఏర్పాటులు చేయబడును.

సభాకాలాప్రేక్షకులు

కాంగ్రెసుకు చెల్లించవలసిన యనుమతులు చెల్లించవలసి వీరవారుగూడ నాయకులను సందర్శించుటకు వీలగునట్లు నాలుగవాల టికెట్లు ఏర్పరచబడినవి. అటికెట్లను చూపించినవారు కాంగ్రెసుసభ జరుగని సమయములలో కాలలోనికి రావచ్చును. ఆచట వారికొరకు జరుపబడు ప్రత్యేక పురస్థలలో నాయకు లొసంగు ఉపకారములను వివరచ్చును.

పత్రికాప్రతినిధులు

పత్రికా సుపాదకులను ఏర్పాటును తమకు ప్రత్యేక స్థలములను ఏర్పరచుటకు వెంటనే గయలోనున్న కాంగ్రెసు కమిటీ డైరెక్టరుకు వ్రాయవలెను. ఒక్కొక్కదినపుత్రికకు 2-3 టికెట్లు పంపబడును. వారపత్రికలకు ఒక్కొక్క టికెట్టు యియ్యబడును. రిపోర్టులు సుపాదకులకద్దనుండి అధికారలేఖలను టికెట్లు అఫీసులో చూపినవో వారికి వెంటిటు చీటీలు యియ్యబడును.

కాంగ్రెసు ప్రేక్షకులు

గయలో కాననసభల విషయము మరల చెప్పించబడునా అని చాలమంది మాకు వ్రాసిరి. ముఖ్యముగా చెప్పించబడును. రెండు వక్షముల వారును పట్టుదలతో చెప్పించెదరు. ప్రేక్షకుల టికెట్లలో 50 రూపాయల టికెట్లును అంతకుపైబడిన టికెట్లునుమాత్రమే రిజిస్ట్రేషనువకును రిక్కినవానిని ముందుగానే కొనుక్కొనవలెను. ఏటికెట్టుకే నను దరఖాస్తుతోనే సామ్యుగూడ పంపవలెను

వలంటీరులు

వలంటీరులుగా పనిచేసెదరుని వేలకొలదిమంది దరఖాస్తులు పంపిరి గాన కొన్నిటిని రిజిస్ట్రేషనువకుని వచ్చిరది. ఇతర రాష్ట్రములనుండి విడివిడిగా వచ్చిన దరఖాస్తులను ఆ రిజిస్ట్రేషనేలేదు. వలంటీరు దరఖాస్తులనుండి వచ్చిన దరఖాస్తులను మాత్రమే ఆలోచించి అంగీకరించినదియు లేనిదియు వారికి తెలుపుచున్నాము. మాద్రదకుండి ఉత్తరము రానివో మే మంగి రిజిస్ట్రేషనేలేదనియే చారు తెలిసి కొనవలెను. ఒక్కొక్కరికి విడిగా జవాబువ్రాయ వీలులేదందున నిట్లు తెలిపితిమి

అంగీకరింపబడిన వలంటీరులు దీపావళి 16 వ తేదీకాటికి గయలో నుండవలెను. రానుపోను రైలువార్లను ముగిసినవిని కలంటికులే భరింపవలెను. వారు గయలో రెవారము ఉండవలెను. ఇద్దరుకంటెటిని గాంధీతోపిరి రిప్పుక భరింపవలెను. వీహారు వలంటీరులు వెంటనే మండలకాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిని చూడవలెను. అని కాంగ్రెసు ప్రచురణసంఘమువారు ప్రకటించిరి — ఆమృత బహారు పత్రిక.

వైస్రాయి కార్యనిర్వాహకవర్గము

నర్, విలియం విన్సెన్టుగారు పీరు తేగినయ్యకలరము కా ర్యనిర్వాహక సుభాపాధ్యక్షులుగ నుండుటకు నర్, హఫీ గారిని వైస్రాయిగారు నియమించిరి. నర్ హఫీగారు స్టేట్ కాన్సిలు నాయకులుగ నుందురు. నర్ మాల్కం హేలీగారు అసెంబ్లీ నాయకులుగ నుందురు.

(ఒక పూరును.)

ఆంధ్రపత్రిక

1922 వ సంవత్సరం శ్రీ శైవరతు నెల 4 వ తేది

సోమవారము

ఆత్మగౌరవము

ఆత్మగౌరవమును ధనలాభమును సరకుగొనక, తన ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనినందులకు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము నభినందింపవచ్చును. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము, ఇటీవల పరిశోధనకొరకై ధనమును కొంతవడి పెంచుచున్నది. సర్ ప్రభుల్ల చంద్రదేవేంద్రులగు పండితులు స్వార్థరహితబుద్ధితో ఇందుకొరకు తోడ్పడుచుండిరి. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి కిది వ్యర్థపుఖర్చు అని తోచెను. విశ్వవిద్యాలయపు ఆర్థికస్థితిగూర్చి వ్రాయుచు, ఆర్థిక కఠినతలను మిగుల ఆసంతృప్తికరముగ నున్నదని, లక్ష్యాంశములు జనరలుగారు వ్రాసిరి. ప్రభుత్వమువారికిది ఆధారమయ్యెను. విశ్వవిద్యాలయమునకు రెండులక్షలన్నర ద్రవ్యమును గ్రాంటుగ నిచ్చుటకు, బెంగాలు శాసనసభవారి రంగీకరించిరి. ఇంతయు త్రము నిచ్చుటకుముందు ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయమును కొన్నివరతులను చెల్లింప వలెనని గోరిరి. వానిలో ముఖ్యమయినది, డబ్బు ఖర్చుగనునల కపుడు నెత్తిమీద పెట్టుకొనవలదని కోరుట. ఇందువలన, విశ్వవిద్యాలయ మారంభించిన తాత్రువరిశోధనలను నిలిపిపెట్టవలసియుండును. మిగిలిన విశ్వవిద్యాలయములకన్న, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము ముందడుగువైచినది పరిశోధనలయందు. ఇందుకొరకు సుప్రసిద్ధ శాస్త్రజ్ఞులగు, జగదీశ చంద్రబోసు, ప్రభుల్ల చంద్రదే, సి. వి. రామకృష్ణమిగుల తోడ్పడియుండిరి. ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువు ఇక్కార్యమునకు ప్రతిబంధకమగును. ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువును గురించి విచారించుట కొక కమిటీని విశ్వవిద్యాలయము వాచేర్చుటయుండిరి. ఆకమిటీవారు తమరిపోర్టునందు విశ్వవిద్యాలయపు ఆర్థికదుస్థితికి కొన్ని కారణములను సూచించిరి. సహాయనిరాకరణోద్యమమువలన విశ్వవిద్యాలయపు రాబడితగ్గును. మరియొక విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరుచుటవలనను, యద్దపరిస్థితుల వలనను రాబడిలో తగ్గుదలగలిగెను. అంతయగాని, విశ్వవిద్యాలయపు ఆర్థికకఠినతలనునందలి లోపము లిందుకు కారణమయ్యెననుట, ఎంతమాత్రము సమంజసముగాదని, ఈ కమిటీవారు స్పష్టపరుచుచు, ప్రభుత్వమువారి ఆరోపణ నిరాధారమని స్పష్టపరచిరి.

ఇంతయగాక, విశ్వవిద్యాలయాధికారులు తమ యిబ్బందులను గ్రహించి, రాబడిని హెచ్చుజేసికొనుటకు అనేకానేకముల నీయవలయునని కోరిరి. ప్రభుత్వమును ధనసహాయము జేయవలయునని వేడిరి. కాని వారికోర్కెలను ప్రభుత్వము వారు చెవిని పెట్టకుండిరి, కమిటీపోర్టు దెలుపుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు విధింపదలచిన వరతుల జూడన, విశ్వవిద్యాలయముపై వారు లేనిపోని యధికారమును చలాయించి, దాని స్వాతంత్ర్యమును భంగముకావించ జూచుచున్నారాయని, కమిటీవారికి సందియము గలిగినది. విశ్వవిద్య

లయమువారి కఠినతలనార్థతయందు ప్రభుత్వము వారికి నమ్మకము లేకున్నచో, వారు గ్రాంటునునగక పోవచ్చునుగాని, అనవసర వరతులను విధించుట పాడిగాదని, ఈ కమిటీవారు రభిప్రాయపడిరి. ప్రభుత్వవరతులు వాంఛనీయములు గాకుండుటయగాక, ఆచరణసాధ్యములు గావని గూడ, ఈ కమిటీవారి యుద్దేశము. కమిటీ రిపోర్టునుగూర్చి విచారించుటకు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు సీనేటుసభ గూడెను. ఈరిపోర్టును సీనేటుసభవారి రంగీకరింపవలయునని, సర్ ప్రభుల్ల చంద్రదేవేంద్రుల తీర్మానముకూడించిరి. ఇట్టి యవమానకరములగు వరతులకు లోబడి ఆత్మగౌరవమును చంపుకొనుటకన్న, తమ ఆలయమును మూసివైచుటయే మేలని, ప్రభుల్ల చంద్రుడు బలీకెను. విశ్వవిద్యాలయపాఠ్యపుటలగు అశుతోష ముఖర్జిగారు గంభీరముగ ప్రసంగము గావించిరి. ప్రభుత్వపు వరతులు, అవమానకరములును, అనంగీకారార్హములును, గౌరవ భంగకరములు నని, ముఖర్జిగారు పేరిడిరి. ఒకచేతితో డబ్బును చూపించుచు వేరొకచేతితో బానిసత్వమును గనుబటచుచో, అట్టి డబ్బు తమ కక్కలేదనియు, తాము వితన్యమునకు బూనెదమనియు, ఏలగునంతవరకు తమకున్నదానిలోనే సరిపెట్టుకుందుమనియు, పస్తుపడి యుండి వంగదేశమునందు ప్రతియింటను బిచ్చమెత్తెదమనియు, బెంగాలులో ఉత్పత్తివిద్య యంతరింపవలసియున్నచో భగవదేచ్చ కొనసాగుననియు, ముఖర్జిగారు హెచ్చరించిరి. ప్రభుల్ల చంద్రుని తీర్మానమును సీనేటుసభవారి రంగీకరించిరి.

ముఖర్జిగారు హైకోర్టు జడ్జిడవిని నిర్వహించి విశ్వవిద్యాలయాభివృద్ధికై చాలకాలమునుండియు తదేక దీక్షతో పాటుబడుచుండిరి. వీరు సహాయనిరాకరణవాదులుగారు. ప్రభుత్వమువారిపై వీరికి జ్యేష్ఠముగలదని ఎంచు వీలులేదు. చిత్తరంజనదాసుగారు, విద్యాలయములనండి లేచి రావలయునని విద్యార్థులను ప్రబోధించుచున్నపుడు, ముఖర్జిగారు దాసుగారి ప్రయత్నములను విఫలపరుచుటకు ప్రయత్నించిరి. అట్టివారికి సైతము, ప్రభుత్వమువారి వరతుల నంగీకరించుటకన్న, గ్రాంటును వదలుకొనుటయే మేలని, తెలిసినచ్చెను. గాంధీ మహాత్ముడు ప్రభుత్వ సహాయము బొందెడి విద్యాలయములను విడిచి రావలె ననినపుడు, వలుపురు పరిహసించిరి. విద్యావ్యాప్తకమును మహాత్ముడు బాడుచేసెనని, నిడించిరి. కాని, ప్రభుత్వపు గ్రాంటుల నంగీకరించుటవలన, విద్యాలయముల స్వాతంత్ర్యమున కెట్టి భంగమువాటిలెనో, వారు గ్రహింపరయిరి. విద్యానంతులలో బెరిగిన పరాధీనతకు విద్యావిధానమే కారణమగుచున్నది. విజాతీయవిద్య, స్వాతంత్ర్యమును పెంపొందించుటలేదు. దేశనాగరికము, దేశసాంప్రదాయములపై యభిమానమును కలిగించుకున్నది. స్వధర్మ నిర్వహణమునకు ప్రోత్సాహమొనగకున్నది. దృఢవ్రతమును కొనసాగించుటకు గాని, దీక్షనుపూర్తిజేయుటకు గాని, ఆధునికవిద్య యక్కరకు వచ్చుటలేదు. గాంధీ మహాత్ముని సంబోధనమును నిష్కర్షగ కొనసాగించుటకు విద్యాధికులు తమ యశక్తతను కనుబట్టిచిరి. వీరికన్నను విద్యరాని జనసామాన్యమే మేలనిపించిరి. అందుచే దాస్యభావ ప్రవర్ధనమునకు మూలకారణమగు విజాతీయ విద్యను నిరాకరించి, జాతీయవిద్యను చేపట్టుట అత్యవసరమగుచున్నది. ఇందుకు జాతీయ పాఠశాలలను నెలకొల్పుట సాధనము. నిర్మాణకార్యక్రమమునందు జాతీయవిద్యయొక ప్రధానాంశము. దీని యవసరమెంతగలదో, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునందు జరిగిన చర్చవలన గనుగొనవచ్చును. వంగదేశ ప్రభుత్వమువారు

తమపట్టును విడనాడక, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము ప్రభుత్వపు గ్రాంటులను నిరాకరించుచో, యదిఅద్వితీయముగ కీర్తిని సంపాదించగలుగును. ప్రభుత్వపు గ్రాంటుల మూలమున, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము నిర్వహింపదలచిన కార్యమంతయు చెడిపోవును. విద్యుత్సానుభవము శాఖయైనను, విద్యావిధానము నయుగాని, విశ్వవిద్యాలయ స్వాతంత్ర్యమునందు గాని ఎట్టిమార్పు గలుగలేదు. నిజస్వాతంత్ర్య సిద్ధివలనగాని, విద్యాస్వాతంత్ర్యము సుస్థిరముగ నాటుకొననేరదు.

హైందవసమన్య : అంగ్ల దేశాభిప్రాయము

హైందవ సమన్యగూర్చి ఇంగ్లండులో నెట్టి యభిప్రాయము వ్యాపించి యున్నదో, రూటరు దెలుపుచున్నాడు. ఈ తరుణమున, నిట్టి తంతివార్తను పంపుట కెట్టి ప్రసక్తి రూటరుకు గలిగెనో, తీన్నగ తెలియదు గాని, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునారి ప్రోద్బలము గలదను సందియ ముదయింపకబోదు. హైందూ దేశమునందు సహాయ నిరాకరణోద్యమము విఫలమయ్యెనని బ్రిటీషు అధికారులు సంతృప్తిజెందినను, అందోళనమంతరించెనని వారు తెలంచుటలేదట. ఇదిమేలే. సహాయ నిరాకరణోద్యమము విఫలమగుటకు మారుగ అఖండ విజయము గాంచెనని చిత్తరంజనదాసుగారు తెలంచుచున్నారు. దుస్సహాయుకు కష్టముల మధ్య దౌర్జన్యరాహిత్యము ఎంత నిష్కర్షగ కొనసాగింపబడెనో, గనుగొనుటకు, అకాలీలు గనుబటచిన ఇంద్రియ నిగ్రహమే నిదర్శనము. పంజాబు గౌరవమును వారు మరల నిలువబెట్టిరి. కిలాఫాత్ సమన్య త్వరలో పరిష్కారము గానకమానదు. దృఢసంకల్పమున్నచో, స్వరాజ్యసమన్యయు తప్పక సఫలమగును. నిరాకరణోద్యమమును జూచి అధికారులు నెఱగొందుచున్నారనుటకు, వారు ప్రయోగించుచున్న తీవ్రనిర్బంధములే సాక్ష్యములు. నిరాకరణోద్యమ మేకారణముచే జనించెనో, ఆకారణము తొలగిపోవువరకు ఈయద్యమమంతరింపదని, అధికారులు గ్రహించుట లాభకరము. ఒకమారు, ప్రజలలో ఉత్సాహము పొంగిపొరలవచ్చును. మరియొకమారు, అది అంతర్భ్రష్టముగ నుండవచ్చును. అంతయగాని, దాని యాధారము నిలచియున్నంతవరకు, ఉద్యమమును నిలచియే యుండును. ఈ యద్యమము నిర్బంధప్రయోగముచే నణగిపోవుననుటకల్ల. ఇందువలన ఉద్యమవ్యాప్తి కెక్కుడు ప్రోత్సాహము గలుగునని, అనుభవము దెలుపుచున్నది. ఈసంగతిని, బ్రిటీషు అధికారులకు రూటరు దెలియజేసిన బాగుండును. కన్నర్యెట్టిప్ర ప్రభుత్వముమూలమున సస్కరణములకు భంగముకలుగు నడు భయము నిరాధారమని, ఇంగ్లండులో తెలంచుచున్నారట. ఇట్టి సంస్కరణములున్నను, నూడినను ఒక్కటియే. వీని మూలమున దేశము గ మృత్యుస్థానము జేరునని భావించువారిత్వల్లు సంఖ్యాకులు. సంస్కరణములెంత త్వరలో మారిన, నంత మేలని మితవాదులు సంయతము భావించుచున్నారు. సంస్కరణములను మార్పుటకు కన్నర్యెట్టిప్ర పక్షమువారి రంగీకరింతురని దలంప వీలులేదు. ఆకారణమువలన, స్వరాజ్య సిద్ధికొరకు ఫలప్రదమగు స్వతంత్ర కార్యక్రమమును నిర్వహించుట యవసరమని, మరింత స్పష్టమగును. మితవాదు లింతవరకును తమధర్మశూతీన్నగ నిర్వర్తింపలేదనియు, ప్రస్తుతావస్థమునుసంబోగించి బ్రిటీషువారికి నచ్చునట్లు విశవాదులు పాటుబడవలయుననియు, అభిప్రాయములుచున్నదట. మితవాదులజూచిన జాతికాంగ్రెసుతో సంబంధమును పడులుకున్నా

గయాకాంగ్రెసు ఖద్దరుప్రదర్శనము

గయాకాంగ్రెసు సమయమునందు శుద్ధ ఖద్దరుప్రదర్శనము జరుగును. ఖద్దరును లేయాను చేయునట్టివారు స్వయముగ గాని ఆంధ్రఖద్దరు శాఖద్వారాగాని ఖద్దరు వస్త్రానులను గయా ప్రదర్శన మునకు బంపవచ్చును. ఖద్దరును ప్రదర్శనమునకుగాని అమ్మకమునకుగాని పంపదలచినవారు వెంటనే గయాకుగాని లేకను ఈ క్రింది చిరునామాకుగాని వివరములకు వ్రాసికొనవలయును.

కా. నాగేశ్వరరావు, ఖద్దరుశాఖాధికారి

7, తంబుకెట్టిపేథి మదరాసు.

రణములను చేపట్టి, నిరాకరణోద్యమమును దూషించుచు మితవాదు లేంత యనుకూలముగ బ్రవర్తించుచున్నను, బ్రిటీషువారికిను వారియందు లోప మొందుటకు తోలి యదు. ఆంగ్ల దేశాధికారుల యుద్దేశము ననుసరించుచో, మితవాదులు ప్రభుత్వవిరుద్ధమును బొత్తుగ మానవలసియందురు. శాసనసభలలో దొడతనమువారి యిష్టము ననుసరించి మెలగవలయును. సంస్కరణములను మార్చవలయునను పిచ్చికోర్కెల గోరక, మానముగ నుండవలయును. నిర్బంధప్రయోగమునకు అసమర్థుల జూపవలనుపడదు. అప్పుడు, మితవాదులకు బ్రిటీషు అధికారులు పూర్తిగ సహాయమొనర్తురు. మితవాదు లిందుకేమి బదులుజెప్పెదరో చూడవలయును. తమ స్వాతంత్ర్యమునంతను విడనాడి, రూటరు దెలిపిన వలలో మీరు జక్కికొందురా, లేక స్వాదరులగు దేశీయులతో కేరి స్వాతంత్ర్యోద్ధరణకు బూనుకొందురా? ఈరెంటిలో నే మార్గము ననుసరింతురో, మితవాదులు వెంటనే నిర్ణయించుకొనవలయును.

దేశనిశ్చయము.

మహారాష్ట్రమునందలి కాంగ్రెసు ప్రముఖులు హరిదయాలు నాగుగారికి పంపిన లేఖలో, శాసనసభాప్రవేశముగూర్చి కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుడు తమ యభిప్రాయములను బహిరంగముగ వెల్లడించుట ఆక్షేపణార్హమనియు, మహారాష్ట్రము త్రివిధ బహిష్కారమును, దృఢముగ నామోదించుచున్నదనియు, సూచించిరి. మహారాష్ట్రమువలెనే మిగిలిన రాష్ట్రములన్నియు త్రివిధబహిష్కారము నామోదించుచున్నవని నమ్మెదము. గయాకాంగ్రెసు సభ దేశాభిప్రాయమును ప్రతిఫలించజేయునలయుహింపవచ్చును. దేశాభిప్రాయమును గుర్తించి శాసనసభా ప్రవేశవాదమును, జాను, నైహూ ప్రభుత్వముల విరమించుకొనుట మిగుల సంభావ్యము. ఇందువలన, దేశీయమహాసభ ప్రస్తుతకర్తవ్యముపై తనదృష్టినివలెనే కేంద్రీకరింపజేయుగల్గును. నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు ఫలప్రదములగు మార్గముల నాలోచించి వానిని చేపట్టగలుగును. ఇందుకుమారుగ, శాసనసభాప్రవేశము గూర్చి వ్యర్థవాదమును గావించుచో, విలువయగు కాలమంతయో వృథాయగును. శాసనసభాప్రవేశవాదులు పెడత్రోవదొక్కుచో, ఆవిషయమును గూర్చి మరిల సాక్ష్యముగ చర్చించవలసివచ్చును. ఈవిషయమై రాజీగారి సమాధానమునకుగాని అవకాశము గనుమిపడు. ఎన్నికలను బహిష్కరించి శాసనసభలకు వెలుపలనుండటా, లేక ఎన్నికలకు నిలిచి శాసనసభలలో బ్రవేశించుట యను నదియే ప్రశ్న. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభలో నైహూగారు పాదించిన తీర్మానము, శాసనసభల ఎన్నికలకు నిల్చుటలో నుద్దేశమేమియో తెలుపలేదు. ప్రతిష్టంభనలకొరకును, సహకారమునకును గూడ శాసనసభలలో బ్రవేశించెడివారు గలసి యీ తీర్మానము నామోదించిరి. ప్రతిష్టంభనలకొరకయినను, సహకారము కొరకయినను శాసనసభలలో బ్రవేశించుచో, అయ్యది సహకారమేయగుననుట స్పష్టము. శాసన సభలలో బ్రవేశించి సహాయ నిరాకరణమును కొనసాగించెదమనుట, మిథ్య. ఇట్టిసితిలో శాసనసభా ప్రవేశవాదులకును, బహిష్కారవాదులకును రాజీకవకాశముండుట దుర్లభము. దేశమంతయు ముందు, ఎన్నికలబహిష్కారమును జయప్రదముగ కొనసాగించెనని ఎల్లరును అంగీకరించెడివిషయమే. ఇట్టి బహిష్కారమువలననే నిరాకరణోద్యమము విజయము బడయగల్గును. శాసనసభా బహిష్కారము నీకరుణమున విడనాడి, మరల దాస్యము వశకు మనముల ద్రిప్పుట గాంధీమహాత్మునికి ద్రోహము చేసినటులగును. అందుచే, గయాకాంగ్రెసుసభ శాసనసభా ప్రవేశవాదమును తిరస్కరించి, నిరాకరణధర్మమును కాపాడవలయును. కాంగ్రెసు నిర్ణయమును ఎల్ల రంగీకరించెదరని నమ్మవచ్చును. రాజావు శాసనసభా బహిష్కారమును ఎక్కువ పట్టుదలతో కొనసాగించుటకు కాంగ్రెసుసభ సిద్ధియైంది, సర్వస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడు గాక.

టీకాలు

1921-22 సంవత్సరపు నివేదికను జూచిన, టీకాలవిజయమునందు కొంచెమభివృద్ధి గనుపించును. ఇందుకు టీకాలరసమునందు గలిగిన యభివృద్ధియే కారణమని, నివేదిక దెలుపుచున్నది. ఇంతకుమున్ను టీకాలరసమునందు పటుత్వము లేనిది జెప్పినందులకు, అధికారుల క్రామాముగలిగెను. ఇప్పుడీసంగతిని అధికారులే అంగీకరించుచున్నారు. ఇప్పటికియినను, విశేషాభివృద్ధి గలుగలేదు. 100 కి 78 వంతున విజయము గలిగినను, 12 వంతున అపజయముగలుగుట గౌరవప్రదముగాదు. స్ఫోటకవ్యాధి ప్రబలింపుడు, ఒక్కమారు సంచలనము గలుగును. ఉపద్రవము తగ్గనే శ్రద్ధ మరల తగ్గునని, ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. స్థానికసంఘము లీవిషయమై తమ బాధ్యతను గుర్తించవలయునని కోరుచున్నారు. మొత్తమువీధి నివేదిక వత్సరమున జరిగినపని, స్థానికసంఘములకే మాత్రము గౌరవప్రదముగాదని, ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము. స్థానికసంఘములు వాస్తవీకులకు తగినజీతమిచ్చికగాని, ప్రస్తుతస్థితి చక్కబడదని, పల్లికు హెల్తుడై రెక్కరుగారి యుద్దేశము. 1920-21 సంవత్సరమున మొత్తమున 1568270 మంది టీకాలు వేయబడెను. 1921-22 సంవత్సరమున 1474219 మందికేమాత్రమే టీకాలు వేయబడెను. ఈతగ్గుదలకు సహాయనిరాకరణముగూడ ఒక కారణమని, డైరెక్టరుగారి యుద్దేశము. సహాయనిరాకరణమునే అన్నిటికిని కారణముగ నంటగట్టుట వింతగాదు. టీకాలను రెండవమారుగూడ నిర్బంధముగ వేయవలయునని, వీరియుద్దేశము. 1921 సంవత్సరము స్ఫోటకమువలన 9772 మంది జనిపోయిరి. మృతినెపలుసంఘములు ఆరోగ్యాధికారులను ప్రత్యేకముగ నియమించవలెనని డైరెక్టరుగారి యుద్దేశము. ఉద్యోగుల సంఖ్యను పెంచిన కొలదియ, ఆరోగ్యము చక్కబడును గాబోలు!

అపరాధపునము : సహకారవాదులు

గుంటూరుమండలమున సహకారవాదు లొకరిపై అపరాధపునమును విధించినందులకుగాను, రా|| బ|| కే. గోపాలకృష్ణయ్యగారు రాజావు మదరాసు శాసనసభకు పంపిన ప్రశ్నలను వేరొకచో బ్రచురించితమి. వానిని జూచిన, అధికారుల దృష్టి

వశమును, సహకారవాదుల మానసికాందోళనమును గ్రహింపవచ్చును. తమకవిమాణమునకు సరిపోయెడి రాజభక్తి ఈసహకారవాదియందు అధికారులకు గనుపడలేదేమో ఎవరికి తెలియును? మితవాదు లిప్పటికన్నను తిన్నగ ప్రవర్తించవలయు నను అభిప్రాయము ఇంగ్లండులో వ్యాపించియున్నదని, రూటరు తెలిసియుండెను. అట్టి యభిప్రాయము, ఈదేశపు అధికారులలోగూడ వ్యాపించియుండుట వింతగాదు. కైతుకత్రికలో కెనియానుగురించి వ్రాసిన వ్యాసమునకు వీరిని కీర్షించిరా, లేక మీరు నిరాకరణాంబులని గాని ప్రభుత్వమునకు విరోధముగ నుండెడి ఏ యుద్యమము నయినను బలపరచి రని గాని విని యిటుల గావించిరా యని, గోపాలకృష్ణయ్యగారు రడిగిరి. ప్రభుత్వమువా లేమని జవాబిచ్చెదరో చూడవలయును. ఇట్టివారిపై అపరాధపునము విధించుట వలన నైతికముగ ప్రజలలో చెడు ఫలితము గలిగెనాయని, గోపాలకృష్ణయ్యగారు గుచున్నారు. కొలదిమంది పైమాత్రమే అపరాధపునమును విధించుటవలన ప్రజలలో విభేదములు గలుగునని అధికారులెంచియుండవచ్చును గాని, అట్టిఫలితము గలుగలేదు. సహకారవాదులలో గొందరకుగూడ, ఈ పన్నును విధించుటవలన, నైతికముగ సత్ఫలితమే గలిగెను. సహకారవాదులుగూడ నిరాకరణమున జేరుట కించవలన సులభావకాశమేర్పడును.

బెజవాడమ్యునిసిపలు ఛేరైనుపదవి

ఇంతకాలమునకు బెజవాడమ్యునిసిపలు ఛేరైను పదవికి ఎన్నికలు జరిగెను. దినవహి వెంకటహను మంతరావు పంతులుగా రోడిపోయిరి. డాక్టరు ధన్వాడ రామచంద్రరావుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. డాక్టరు రామచంద్రరావుగారు సుక్రసిద్ధులగు అసహాయవాదులు. సమర్థులు. శాంతస్వభావులు. బెజవాడ పౌరులకు వీరిపై ఎట్టి విశ్వాసముగలదో ఎన్నికల ఫలితముబట్టియు, వారు జూపిన యత్నాహతి శయము బట్టియు గ్రహింపవచ్చును. బెజవాడమ్యునిసిపలు కౌన్సిలు ఎన్నికలు జరుగకుండ, ఎంతకాల మాపివేయబడెనో, చదువరు లేరుగుదురు. మాను మంతరావుపంతులగారి చర్యలు బెజవాడ పౌరులకే గాక, ఆంధ్రదేశమున కంతకును రోతబుట్టించెను. స్థానిక స్వపరిపాలనామాత్యుడు, వీరి బ్రయత్నములకు తోడ్పడెను. ఆత్మగౌరవముగల అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు పంతులుగారును, అద్దేపల్లి వేంకటగురునాథ రామశేషయ్యగారును, మ్యునిసిపలు స్వాతంత్ర్యమును నిలువబెట్టుటకు, తమకేరీర స్వాతంత్ర్యమును కోల్పోవవలసివచ్చెను. వారి త్యాగము నేటికి ఫలించినది. ప్రజాభిప్రాయము, పరిస్థుటయయినది. ఇకముందు నుండియు, బెజవాడ మ్యునిసిపలు వ్యవహారములు మంచిదారికి వచ్చుననియు, పౌరుల యిచ్చ ననుసరించి నడుచుననియు, నమ్మెదము.

విదేశ వార్తలు

పగలు సాధించుటకు యుద్ధ ప్రయత్నములు

రష్యా జర్మనీకుట

లండన్, డిశంబరు 1:—ఈ రోజును 1-వ జర్మనీ, లండన్, పార్లమెంటులో వై విదేశమును గూర్చి చర్చాప్రసంగములను తనకు చిక్కిన ప్రతిపక్షము మాన్యుటకై ముందుగా నిజమనియు 'హెక్టర్' పేరున వీధియును యూనియన్ కారీ మందుగుండు సొసైటీ సాధనములను వశపరచుకొన్నట్లు గూడ క్రొత్తసంగతులను తెలియజేయుటకు తెలియజేయుచున్నది. ఆంజేరిన జర్మనీ ఇంజనీరు ఉద్యోగులచే పెల్లులను తయారుజేసి రషియాకు పంపుచున్నది. రషియాకు జేతుకొన్న ఒకవందకే ప్రకారము వరకులను రషియాలో వెరజేయుచున్నది. వెరజేయుటకు సుధికీ వ్యతిరేకముగ ప్రత్యేకముగ తీరణులను, పి. ఘనలను బుచ్చుకొనుచున్నది. క్రొత్తకర్మాగారపు ఇంజనీరు రావడము తోడనే రషియాకు మందుగుండు కర్మాగారములందు క్రమక్రమము పనులను ప్రారంభించిరి. పోలిషు సహాయకర పోవు ఇనుపదారులను మరల ఏర్పరచుచున్నది. రషియాకు జర్మనీ విమానములను ఇచ్చుచున్నది. విమానములను వీరు ఇచ్చివేయలేదు. వీటిని వైవిధ్యముగా నిమిత్తము వినియోగించుచున్నది. ఈ విమానములను జర్మనీనుండి రషియాకు బంపబడుచున్నది. తేలియకుండ గొప్పపుల్కులకై మాస్కో-కెగ్గరను కర్తకపు బారిని ఉపయోగించుకొనుచున్నది. యావత్తులను తయారుజేసి రావడము, మందుగుండు సామగ్రి ప్రోగ్రెసుచేయరావడము, యావత్ కర్మాగారములలో పూర్వపు సిబ్బందికాఖలు ముఖ్యమైనవారిని ఎత్తివేయుటలే ననియు వరకులు చేయబడినవి. కాని జర్మనులు వాటిని కప్పించుకొనుచున్నది. ఇదంతయు జూడ యుద్ధప్రయత్నములకు కలయు ధనము జర్మనీకి గలదని తెలియజేయుటకు పులిక తెలియజేయుచున్నది. నవ్వపరిహారముల నిమిత్తము మాత్రము దబ్బు తీరనుచున్నదిని తెలియజేయుచున్నది.

ఫ్రాంసును గనుక రషియా జర్మనీగలసి మట్టబడిన బ్రిటను, యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఇటలీవారు తెప్పించుకొని కూరముగ నుండుని జర్మనుల యధిపత్యము అని నడుపుచున్నది. ఇంకకంటె దురుద్దేశపుమోస ముడదని వాదించుచున్నది.

పనిలేని కార్మికుల సమస్య

కామన్సు సభలో చర్చ

యునైటెడ్ కింగ్డమ్ బుణములనుగూర్చి ప్రధానమంత్రి యభిప్రాయము
లిస్టన్, డిశంబరు 1:—ఈ రోజు కార్మికుల సమస్యను గూర్చి అన్ని పక్షములవారు మాట్లాడిరి. చర్చ జరుగుచునే యున్నది.
అంతర్జాతీయ వర్తకమును సుస్థిరముగ నేర్పరచినగాని ప్రపంచములో అందరికంటె బ్రిటనుకే ఎక్కువవచ్చునని అస్పెక్టుగారు తెలియజేసిరి. పనిలేనివారలకు సహాయము జేయుటకు ఇతర తరహాపాదము. అర్థికవిజయములలోను, మిలిటరీయములలోను మన ముదంబించెడి పద్ధతులు అనుకూలముగ నున్న సామాజ్యములందున్న అన్ని మార్పులును ప్రోత్సహ మొనగవలసి నదే అని అస్పెక్టుగారు రినిరి. ప్రపంచములో పరిస్థితులు స్థిరముగ మదుర్యాటులోనికి వచ్చినగాని వర్తకవిజయములో ఏమి జేయుటకు ఏమిలేదని బోనర్లా గా రినిరి.
ప్రభుత్వమువారికిని, పార్లమెంటువర్తక లండన్కిని యూరపులో కాంతిని నెలకొల్పుటయే ఉద్దేశ్యమనిరి.
ఇరులకు బ్రిటను ఇతరములైన యుద్ధయుద్ధము నిచ్చి, తనకు రావలసిన బుణములను మానుకొనవలెననియు, జర్మనులు నవ్వపరిహారముల నిచ్చెద రను ఆశను కదలుకొనవలెనని చర్చ సమయములో కొందరు నూచిరి. ఆ విషయమునుగూర్చి చెప్పచు ఏమి చేయుదురో చెప్పటకు ఉరకు ముందే తెలియజేయుటకు ఏమిలే దనుచు ఒక్కబ్రిటనే అకరాధమును ఇతరులను ఎంతయు చిత్రముగ నున్నది ప్రధానమంత్రి నుడివిరి సామాజ్యములోపల వర్తకము పాచ్చుచున్నదని. అన్నివిధముల వాని నభివృద్ధి జేయుటకు అనుకూలభావమును వాసిరి.

జర్మనులు ఇచ్చి తీరవలసినదే

లండన్, డిశంబరు 1:—సోమము గావించినందులకు జర్మనులు కొంతకరణ నవ్వపరిహారము నిచ్చుట వ్యాయ మని బోనర్లా గా రినిరి. జర్మనులు సరుకులు రూపకముగ పరిహారము నీయవలెను. జర్మను ఎగుమతులపై పన్నులను విధించుట అన్యాయము గా వనిరి.

సామాజ్య వర్తకము

అర్థికరూపములో గూడుకొన్నది గా దని యభిప్రాయము. సామాజ్యములందున్న ప్రజలసంఖ్యను యూరపులో నున్న ప్రజలసంఖ్యతో పోల్చుట గాదనిరి. వాడుకగా కొనువా రెవరుందురని ఊహించవలసినది గాదు. ఎంతమంది ఇదివరలో ఉండిరినా అలాగింపవలసియున్నది. యుద్ధమునకు పూర్వము బ్రిటిషు వర్తకము దోమినియనులతో (శ్వేతముఖులసంఖ్య 170,000) యూరపుతో జేయువర్తకము అంతలోను 1/3 వంతున్నది. యూరపుజన సంఖ్య 436,000,000 కేంద్ర యూరపు కొనుకట్టి సామాజ్యములను మార్కెటులకు మార్చుజేయుచున్నది. ఈ విషయములోనే వర్తకమును అభివృద్ధిజేయుటకు కనిపెట్టి చూడవలెను. అఖండము నభివృద్ధి కలుగుటకు అవకాశము బున్నది. సామాజ్యపు అర్థికపథము ఆహ్వానించుటకు కారణము ఎన్నికలలో ఒట్టును సంపాదించుటకు గాదనిరి.

ప్రభుత్వమువారు పనిలేనివారలకు బాపు సౌకర్యపు ఏర్పాటు ఏమియు చాలవని స్పష్టమై గా రినిరి. పనిలేనివారి 1100,000 మందిలోను 200,000 మందికంటె ఎక్కువ జనమునకు పనిని కల్పించలేరు. ఏమి జేయునున్నను నరే. ఈ విషయమై కార్మికులు సహకార మొనర్చుటకు సంసిద్ధులై యున్నా రినిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు కొంచెము ఎక్కువక సౌకర్యములను జేయవలయు ననిరి.

సామాజ్య వర్తకమును నభివృద్ధి జేయవలయు నను నూచనలను విని డ్లెగ్గనారు ఆజేపిచిరిని సరలేమింగు వర్తింబ్బకా తువన్నగారు నుడివిరి.

సామాజ్య వర్తక ప్రదర్శన సందర్భములో సామాజ్య వర్తకమును అభివృద్ధి జేయుటకు సహాయము జేయుటకు కార్మికు సభ్యులలో మొదట తానే ముందంజ జేసెదనని డ్లెయిన్సు గారు జెప్పిరి. కాని ప్రపంచములో ఇతరమోట్లయందున్న ఎక్కువ జనసంఖ్యగలవారి లాభమును ఆలక్ష్యము చేయరావలసి.

సామాజ్యములో చాలమంది యున్నారనియు, వారిని అభివృద్ధిలోనికి దెచ్చిన గ్రేటుబ్రిటనుకు ఎక్కువదలెని పనియు దొరకుననిరి. ఇండియాలో ఇనుపదారులను అభివృద్ధి జేయుటకు 30,000,000 తేక 50,000,000 లక్షల పానులను లాభకరముగ ఖర్చుపెట్టవచ్చు ననిరి.

దీనివలన ప్రత్యేకముగ గొప్పపని గ్రేటుబ్రిటనుకు గల్గును. జరుగబోవు పని చెప్పిన సామాజ్య సభయందు దీనియమును మోచించుట ప్రయత్నము ననిరి.

నవ్వపరిహారములు ఇయ్యవలసిన బుణములను పరిష్కారము చేసి అర్థికస్థితిని స్థిరముగ నిలబెట్టినగాని గ్రేటుబ్రిటనులో పనిలేకపోవుట ప్రధానముగ కష్టముగనే యుండునని అస్పెక్టుగారు రినిరి. ఈ ఖ్యముగా లేనపోని ఆస్తి వున్నదని బ్రిటిషువారు నుకొనుట మానవలె ననిరి. (ప్రతిపక్షుల వాద్యములు)

మిలిటరీయము గానట్టియు లాభకరము లేనట్టియు ఏర్పాటులను చేయనని బోనర్లా గా రినిరి.

అపరాధము

500,000 మార్కులను జర్మను వట్టణములపై అపరాధముగ మిత్రమండలి అధికారులను మట్టబడించి అంతర్మిత్రమండలి వారు తమ విధ్యక్త ధర్మములను నిర్వహించుటకు ఏమిలేకుండ జేసినందులకు విడిచితిమని రాయబారుల సభవారు జర్మనీకి తెలియజేసిరి. స్టేటిస్టెజుములో ఇచ్చుటకు అంగీకరించిరి. తత్ఫలమే అమలులో పెట్టబడును. జర్మనీ, ఇంగ్లాండుటాటు అంతర్మిత్రమొకరేదు. మరల ఇట్టి దురస్థాయపు పనులను జేయకుండుటకే ఈ రెండు పట్టణములవారును 10 కోట్ల లక్షలకు పైకెత్తిన యపరాధము నీ నుకలె ననిరి.

మిత్రమండలి వశిల సాధికారులను పన్నాకో, ఇంగ్లాండు టు వట్టణములకు కొట్టుటచే ఆ పట్టణములను 500,000 లం గారు మార్కుల వపరాధముగ నీయవలెననియు బజేరియా ప్రధానమంత్రి తుమోవోజెవ్చుకలెననియు ఇట్లు అపరాధము నీయనివో బజేరియా బొక్కనమునుండి 10 లక్షల బంగారు మార్కులను వశపరచుకొనెద మనియు విదేశాంగ కార్యాలయము వారు ప్రకటించిరి.

ఈజిప్టు క్రొత్త మంత్రివర్గము

ట్యూసికుగారు క్రొత్తవర్గము నేర్పాటుజేయుట
కెయిరో, డిశంబరు 1:—కాక్స్టాంటు సోపిలనుండి పారిపోయిన పూర్వపు గ్రాండు వజీరు, జేసు ఉల్ ఇస్లాము గారు అమీరు అబ్దుల్లాగారిలో మెక్కాను పోయిరి.

నూతన ఈజిప్టు మంత్రివర్గములో ప్రధానమంత్రియు జేసుమంత్రి, ట్యూసికు ఇస్మాయిలు సాద్కి ఇల్లికుమార్తూ, మంత్రి, అమ్మారు జుల్ఫికరు, వ్యాయమాద్రి, ఇబ్రాహీం ఎయ్యద్ విద్యాకాఖమంత్రియు. కువ్వారు ఫక్ర సహాయుడు ఇబ్రాహీంగారు విదేశాంగ మంత్రి.

జాతీయవాదులు-రాజు
జాతీయవాదుల రాయబారుల ఒక ప్రకటనమును గావించిరి. సార్వభౌమత్వమువారిని ఆజేపించిరి. దీర్ఘాయువు రాజు వర్ధిల్లుగాక యని గోరిరి. రాజుగారి మధ్యస్థాపు ప్రార్థనలకు జాతీయవాదులలో ఇద్దరిని పిలిపించిరి.

ప్రస్తుతమును గవీంతుటకు వీలు లేకున్న రాచకీ కున్సంధికుల పరిస్థితులను గూర్చియు నిర్బంధప్రజానుల స్థితిగతులను గూర్చియు, ఆలోచించెద ననియు, ఈ విషయమై రాజుగారు తనకు తోడ్పడెద రనునమ్మకము గలదనియు తెలియజేసిరి.

ఈజిప్టు పరిశోధనలు

అమూల్యవస్తువులు
లండన్, డిశంబరు 1:—రాత్రి 7-8. ఇంకకరణ జేసుబడి న పరిశోధనలలోనే జేటి పరిశోధనము అత్యుత్పత్తయైనది. గోద మీద చిత్రించబడిన సంకతులనుబట్టి ఇదివరకే రాజుగారి భవనములనుగూర్చి వివరములను సంపాదించిరి. ఇదివర కెన్నడును కని వినిచూచి ఎరుగని వస్తువులు ఇంకను నడికిబాడనియూడవకదిలో కనిపించివి. ఈగది రాజుగారి సమాధిలో నున్నది. ఇరన్నీయు అమూల్యమును కనువలగుటచే వీటినిన్నటిని జాగ్రత్త బెట్టుటకు తగిన ఏర్పాటులు జేయబడువరకు మానీయించెదరు. పనివారిడు ఈ ప్రదేశములో గోడలను బెట్టుచుండుటచే వీటి సందర్శన నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు కట్టుదిట్టములను జేయుచున్నది. ఈపని అంతయు పూర్తియైన వెంటనే ఈగదులలోనున్న వస్తువులనుగూర్చి ఏర్పాటు జేసెదరు.

గ్రీకు విచారణలు

ఆంధ్రా రా కొ మ రు ని
పైనికాధికారులు విచారించుట
లండన్, డిశంబరు 1:—రాత్రి 7-8 వచ్చేవారము బ్లాహోపోల్ నేనాని యధ్యక్షతక్రింద ఆంధ్రా రా కొ మ రును పైనికాధికారులచే విచారించబడును. శ్రీపాపులానుగారిని అ విద్వజులను మార్చిరి. గ్రీకు విద్యుతుకు ఇతను జయోనియాలో సర్వమును పాడుజేయుటయే కారణము. అందుచే వీరిని పైని కాధికారులు విచారణ సత్పెదరు.

దూస్యానినుగారిని అరెస్టుచేయలేదని అధికారులు ప్రకటించిరి.
అంగ్లో వెరిషియను చమురు కంపెనీవారికి 31,30,000 పానుల లాభము వచ్చివడి.

మ్యాంటింగు సమస్యను 5 తేదీని పరిష్కారము జేసెదరు. ఈ రాష్ట్రముయన్న జపానహక్కులన్నియు చినావారికి ఇచ్చి వేయబడును. జపానీసు సేనలను మరలించెదరు. వీరు భారీజేసి పోయెదరు.

ఇండియాకు వచ్చుటకు పొగయోడ టిక్కెట్లు ఖరీదు చాలతగ్గింపబడినది. ఓరియంటు కంపెనీవారు తగ్గించినధరలు నేటికండి డిశంబరు 1 తేదీ అచలులోనికి వచ్చును. మొదటి తరగతిగది టిక్కెట్లు 18-36 రెండవతరగతి గది టిక్కెట్లు 19-30 వెనలందును. రానుపోను టిక్కెట్లు కొన్నివో ఇంకను తక్కువధరలకు టిక్కెట్లు అమ్మకమును జెబ్రాల్టరు, టూటాకో, న్యే పిల్సన్, ఈజిప్టు, కొలంబోలకు గూడధరలు తగ్గించబడినవి.

పి.ఓ. కంపెనీ పొగయోడ బైబరు మార్కెటులను రేపు అన్నిప్రమాదము కలన భూముకారెదని ప్రకటించబడినది. క్యాపు తిరుగబాటులో కప్టాన్ ఎర్ హర్బుగారు అరెస్టు చేయబడిరి. వీరిని లీఫ్ జగురు 2000.

భారతదేశపు భవిష్యత్తు

సక్రమాభివృద్ధిని కామన్వేషణవారు గోరుట

సుహృద్భావమే దృఢమగునుట

లండన్, డిసెంబరు 1:— ఇండియాలో అసహాయశక్తి మము కృతమైనందున అధికారవర్గములలో సంస్కృతి గల్గింది. కాని ఈ అంశము ఇంకటితో అంకించినది అనుకొనరాదని

ఇంగ్లాండులో కాక సర్వేటిప్రపత్తువారు శ్రమత్వము లోనైనవృత్తి చే భారతదేశములో సంస్కరణములను ప్రతిపాదించుటో అనేక సమస్యలు భారతీయులకు గల్గివచ్చింది. కాని ఆదళు మొత్తముగా ఉండ నవసరము లేదని అధికారవర్గముగ నమ్మకముగ తెలియుచున్నది. సుస్కరణచట్టము ప్రకారము భారతీయులు తమ విద్యను తాము వారు తేలికొనటకు వలయు స్వల్పకాలములను భారతీయులకు కామన్వేషణవారు ఇచ్చుటకు తెలియజేయుచున్నా రని నమ్ముచున్నారు.

పూర్వములే భారతదేశమునకు ఇంగ్లాండునకు సుహృద్భావము వచ్చునని అనుకొనుచున్నారని, యువరాజును భారతీయులు న్యాయపరచింపటకు ఇంగ్లాండులో అందరికిని కోపముగలెనని అధికారమును ప్రజలను తమయభిప్రాయమును తెలియజేసిన సమస్యగా తెలిసింది. దీనిని అంగ్లేయులు భారతదేశమునకు ప్రతిపత్తులుగ వేసియుట కరకాళ మగుచున్నదని.

ఇంగ్లాండులో క్రొత్త పార్లమెంటు వచ్చుటతో ఇండియాలో భారతీయులు - మిశ్రవాదులు - ఈ అంశమును గైకొని బ్రిటిషు ప్రజలకు మరల మంచి అభిప్రాయము భారతీయుల వట్టి కలుగుటకు ప్రయత్నించెదగాక యని గొరుచున్నారు. ఇట్లు పిదప-మిదనాద భారతీయులు-తేయగల్గిరేన అంగ్లేయులు భారతీయులకు ప్రోత్సాహమునగి గవ్యస్థానమున చేరుటకు తోడ్పడెదరు.

అధికారము లేకుండా విప్లవజ్వలము నిరాకరించరలెనని సుకన్యాలుగా రుజువొందించుటలే నాయకులతో ఆశనకు చిక్కలు గల్గింది.

పెరిషియోక్ న్యవహారములు

రషియనులకు, పెరిషియనులకు వర్తకము నిలిచిపోయినది. పెరిషియోక్ సమకాలమిద రషియనులు వన్నలను హెచ్చుజేయుట అన్యాయమని ప్రతిపాదించుటకు రషియనుల వైఖరి అట్లే పించుచున్నది.

పోలిను సమ్మె అంత్యమైంది. వారిజేతములు బాకీతో ఇయ్యబడినది. సమ్మె కాలములో దొంగలు దుకాణములను దోచుచున్నారు.

వివిధ రిపబ్లికను నైర్యములకు మందుగుండు సానుగిని గవ్వలు జేయుటకు కుట్ర బన్నిరని 11 విరుధప్రజలను శిక్షించుటకు విచారించుచున్నారు.

గ్రీకో తురుష్క యుద్ధబుందీలు

గ్రీకు తురుష్క-బుందీలను మార్పుటకు ఏర్పాటులను తయారుజేయునలెనని మంచి బ్రిటిషు, గ్రీకు, ఇటలీ ప్రతినిధులకు లాసేను సభవారు తెలియజేసిరి.

ప్రవాసములోనున్న ప్రజలగుడ బుందీలలో తేర్చులయు నని కర్ణాట ప్రభువు తెలిజుజేసెను. 180000, 1,100000 లోపుగ అట్టోమన్ గ్రీకులు చంకబడిరనిగాని ప్రవాసముల కంపబడినగాని తెలియజేయబడెను. లేదా పిదప పోలియోరనియు లేక చనిపోయియుండు రనుచున్నారు. ఇదంతయు 1914 నుండి లెక్కజేయబడినది. అసికూ మైసరులో 6,0000 నుండిని విడిచివెట్టిరి.

కాకస్టానినోపిలులోనున్న గ్రీకులను వంశిజేయవలెనని ఇస్మీతు పాపాగారు విప్లవముజేయుచున్నారు.

ఈ గ్రీకులను కాకస్టానినోపిలునండి వెడలగల్గిన తలచుకొనుటకు డెడలేదనియు అందుచే అమెరికావారు వీరిని, పెరిగోట్టియో అడవింపరలెనని వెరిజియోగారు కోరిరి.

వేలమున్న పరిమార్త విధానమును ఇస్మీతు పాపాగారు అంగ్లోరావారికి తెలియజేయుటకు సభయొక్క ముఖ్యకార్యకర్తలను అప్రజేయవలె ననుచున్నారని కొంద రనుచున్నారు. ప్రస్తుతము భేదమునండి వచ్చిబల్లెయాలో తరలబొచ్చి 20000 నుండిని వారిస్వతేజములకు వంశిజేయవలె నని బల్లెయా రాయబారులు కోరిరి

పార్కు వి నో ద ము లు-మ ద్య పా న ము

న్యాయమూర్తి కూట్టు ట్రాబరుగారికిని కార్పొరేషనువారికిని విజ్ఞప్తి

(లెవలెందు డబ్బు. ఎల్. షెర్మన్ నుగారు.)

లెవలెందు డబ్బు. ఎల్. షెర్మన్ నుగారు గా. న్యాయమూర్తి కూట్టు ట్రాబరుగారికిని, మదరాసు కార్పొరేషను సుభుసభ్యులకు ఈ క్రింది విజ్ఞాపనమును గావించిరి.

నవంబరు 21వ తేదీన సమావేశమై మదరాసు పురపాలక సంఘసమావేశమునందు మత్తుగలిగించు మద్యపదార్థములను విక్రయించునాద నను నియమము సంగీకరించుటకు ఇండియను ఎథెలిటిక్ అసోసియేషను వారి భూములను పార్కు వి నో ద ముల జగపరలె నని తీర్మానించుటడెను. ఇందుకు 17 గురజులముగను 12 గురు ప్రతికూలముగను సభ్యులు నిచ్చిరి. ఒకరు తటస్థులుగ నుండిరి. 26 వ తేదీన జరిగిన కార్పొరేషను సమావేశమునందు తమరు వ్రాసిన బాబు న ను స రి ం చి నై వి మ య ము ను తిరిగి విచారింప సంగీకరింపబడెను. ఈనెల 5 వ తేదీ సమావేశమునం దీవదయము తిరిగి చర్చకువచ్చును. పార్కు వి నో ద ముల జరుపుటకు కార్పొరేషను వాకేప్పరచిన నిబంధనకు విరుద్ధమైన అధ్యంతరము నుకంపా రించుకొనవలెనని విమత, పార్కు వి నో ద ములందు మద్యవిక్రయము గురజుల తీర్మానమును మార్పులచని కార్పొరేషను సభ్యులకును, విజ్ఞాపనమొనర్చుచుంటిని అందుల క్రింది కారణములు గలవి:—ఈ క్రింది మూడు యాద కృ ము ల వి నో ద ముల జరుపబడుచుండెని విమలేఖయందు చెల్లెలిరి:—

- (1) మదరాసునందలి ప్రజలకు వి నో ద ముల కల్పించుట
  - (2) శిశువైద్యశాలకు ద్రవ్యము సమకూర్చుట
  - (3) మదరాసునందలి పాతకాలయొక్కయు కలాకాలయొక్కయు విద్యార్థులకు పోటీలు జరుపుట
- కువయోగించునటుల నై భూములను మంచి నీతియం దుంచుట. ప్రజలయొక్కయు శిశువులయొక్కయు యావలయొక్కయు ఆభివృద్ధిని కాంక్షించు వారె వ్వ రు ను ఈ ఆదర్శముల ప్రకృతింప జాలరు. కాని ఈ ఆదర్శముల సాగించుటకుగాను పార్కు వి నో ద ములందలి మద్యపానమున ఆదాయమునకు సాధనముగ నుకయోగించుటకువలెనని విమతమును మార్చునంగీకరింపజాలరు. ఈ ప్రదేశమునండి మద్యముల తొలగించిన యెడల మదరాసు పాతు లిడివటంలెగాని అంత కంటె సాధికముగగాని ఈ వి నో ద ములకు సహాయము జేయ రనుచిండునునం దెంతమాత్రమునన్యములేదు. వి నో ద ముల జరుపుటకు, అప్పుడిం దెం త క ర టు గర్వముగలదో కరీక్షింపుడు. ఇట్టి (మద్యములేని) పార్కు వి నో ద ము లిడివరకెప్పుడును మద్రాసుకాచి యొగగదు. అట్టితరీఖి ఫలితమునపుడే ముందుగ యూహించ వలెను.

2. ఈ వి నో ద ములందు మద్యములు విక్రయించుటడెని తెలిసినయెడల ప్రజలందు ఆత్మరక్షణను గురించి విశ్వాసముభక్తమగును. మద్య పదార్థముల నమ్ముటలకు సంధించిం చు అల్లరులను అజాది కాంతి నెలకొల్పుట కచ్చట కాక లసింకర మంది పోలీసుభటు లుండురని మిఠాబునందు తెలిసిరి. మత్తుపదార్థముల అపాయముల గురించియు, వాని నమ్ముట వలన పంధించుట వల్లరులకు గురించియు మి రిండులకు సంగీకరించిరి. అచ్చట మద్యము నమ్ముటను మార్చి ఈ అపాయములను, అల్లరులను లెప్పించుట కెందులకు యత్నింపరాదు? గోట ల్లుదానికి, గొడ్డలి నుకయోగింపవలసిననీతి నెందుకు రానియ్యవలెను?

(3) శిశువైద్యశాలపోషణకును, పాతకాల విద్యార్థుల ఆరోగ్యార్థము న్యాయపాటిటకు ప్రదేశమును బాగుగ నుంచుటకును వలయు ధనమును సమకూర్చుటకు, మద్యవిక్రయ వికలక వచ్చులాభములొక్కటే సాధనముగాదు. ఇట్టి కార్యములకుగాను మద్యవిక్రయమే సాధన మొనయుటే పార్కు వి నో ద ముల జరుపవలెనని విమతముటడెను యుక్తమును. ప్రజలకు, సంఘమునకును మద్యమెంతటి క్రూరమో నో ఖన, కార్పొరేషను సభ్యులకును బాగుగ తెలియను. స్త్రీలును, పిల్లలును, ఇందులకు ముఖ్యముగ రాధ పడుచుండును. ఇందున, సంధించిం చు దార్పిత్యమును, మార్పులను, అవమానమును భరించునది వారే. వ్యాధిగ్రస్తులకు శిశువులు పండుకుట కువయోగింపబడుట పురుషులెట్టి ధనముచే నుం దింపబడెనో, తాము జేమోగోగ్యముగోర కా న కొను ప్రదేశ మెట్టిధనముచే కుభ్ర మొనర్చుటడెనో తెలిసికొనవలెను వారిమనోభావము తెలుసును. ఈవద్దతి సమకరింపవలెనని తర ప్రదేశములందలి ప్రజలభావము తెలుసుకునే మానవజాతి

కంతకును విమతములే కనిజేయుపదార్థముయొక్క అదాయము నుండి ఇట్టియపదార్థములకొరకు మదరాసు ధన సహాయ మొనర్చలేని నీతిక వచ్చిననమ్ముట అసాధ్యము, అదర్శములు మంచివేగాని అదర్శముల సాగించుటకు కలయు ధనము నేకరించుట కువయోగింపబడుటయు అను చిరమైనది. మంచి నీతి రావలెనని చెడుపనుల చేతమా? అట్టినితిని భగవంతుడు కలుగజేయకుండుగాక"

డబ్బు. ఎల్. షెర్మన్ గారు
లివలె విల్లే తేవేరి

స్థానికవార్తలు

ఉపన్యాసము:—చాకలపేట త్యాగరాయశెట్టిగారి పాఠశాలయందు 5 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు పి. గోపాలరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద అష్టవిద్యకు గురించి శ్రీమాన్ పల్లాచార్యవర్తల జగన్నాథయ్యగారు ఉపన్యాసం చెప్పెదరు.

స్త్రీల భారతసంఘము:—సుదాసు, నైవాపేట మునిసిపల్ కౌన్సిలరుగ జేరవాసునది, లక్ష్మణయ్యరసది, సారంగపాణివాయడసది ముగ్గురుని నియోజించినందులకు ఆసభ్యులారందఱి సభింపందుటకై 18 తేదీ కనివారము మైలాపూరు జాతీయ కాలికా పాఠశాలలో ఈసంఘమునకు సోపధ జరిగెను. ఆసభకు 200 లు నైగా. స్త్రీలు వచ్చిరి. చెంగల్పట్టు కలెక్టరు గెటెటిగారి భార్య యధ్యక్షత వహించెను. అధ్యక్షురాలు ఉపన్యసించుచు స్త్రీలు నియోజించబడుటండె ఎన్నుకొనబడినవేదాగుగ నుండునని చెప్పెను. స్త్రీలకునియోజకాధికారము ఇంకను లేకున్నందులకు వారుగగిరి. నైవాపేటమునిసిపాలిటికి అస్త్రీలందరి కలెక్టరుగారు నియోజించియీ స్త్రీలసంఘమును గౌరవించిరినియు అధ్యక్షురాలు చెప్పిరి. పిమ్మట దాక్షా అనిది నెంట్లు స్త్రీలకు పరిపాలకాక్తి పాస్పాభ్యుదయలోనేగాక భారతదేశమునందు సయితముచాల కాలమునండియుండెనని చెప్పి కార్పొరేషనుకు ప్రధమపర్యాయము స్త్రీ సభ్యురాలును నియోజించినందులకు మంత్రిని అభిషేకించెదను. మరికొందఱి స్త్రీలు ఉపన్యసించిన పిమ్మట మువ్వకా స్త్రీసాన్నిధ్యమున తమభివృద్ధింపించినందులకు కృతజ్ఞతచెల్పిరి. ఫలహారములు ముగ్గురునది జరిగినపిమ్మట భాషాపటము తీసికొనిరి. సభ్యులంతటితో ముగిసెను.

గా. క్రినివాసకాస్త్రీగారు డిసెంబరు 26 తేదీకి అగ్రాకరడెందరి.

వర్తమానము

మంగళూరునకు 500 మైళ్లదూరమున కుపాను చనుచున్నది. వాతవ్యధికిన చనుచున్నది. వర్ష మున్నట్లుట పాధాగణముగ కరిగెను. మద్రాసున కాస్త్రీయముగ వర్షము విశేషముగ కరిగెను. మద్రాసున కాస్త్రీయమున వర్షములు కర్గరచ్చును.

తిరువంతపురమున ప్రపంచమున కుపా సుదర్శింపరచ్చును. ఇంత గొప్పకుపా నిదివర కెన్నడును రాలేదట. ఉధృతవృక్షములను కుంభకర్షణమును అమితవృత్తము కలుగ జేయవచ్చును.

లాసేను సమావేశము

ఇంకను ఎక్కువప్రతినిధులు వచ్చుట

ప్రతినిధులసంఖ్య ఇంకను హెచ్చుచునే యున్నది. జెనోస్టావియానువాద సభలో జేరుట కంగీకరించవలెనని చెబునగాను కోరిరి హాంతు, కలపైను సిరియా ఆర్మినీయా ప్రతినిధులవచ్చిరి. జియోజమును ఎత్తివేయవలెననియు జలపై బానును ఆగబ్బుల కీ యుగతనీయు సిరియాపలపైయు సంతతింతును. గోరి లాసేనుసభలో చమరుగవచ్చును గూర్చి వర్ష జరుగలేదు. చమరుగవలకు బంధించిన ముఖ్యులకు ప్రతినిధులెవ్వరు లాసేనునగరగాని అరుట్టుట ప్రక్కనగాని ఎవ్వరునులేదు.

పాకోను త్యాంకిలో సామన్యము దాచుకొన్నవారికి 1928 లో పాకు 1 కి రి పిల్లించుట కొరకు కొంతసామన్య సభ్యులను పూర్తిజేయుట కిచ్చెదరు.

పార్లమెంటులో సివిలుసర్వీసు నిమిత్తము 7844000 పానులకు అంచనాలను ప్రదేశపెట్టిరి. ఇందులో నానామంత్రిగృహవారికి 5966000 పానులు ఇచ్చెదరలెను.

బెజవాడ మ్యూనిసిపలు ఛెయిర్మను

డాక్టరు రామచంద్రరావుగారిని ఎన్నుకొనుట

దినపతి వెంకట హనుమంతరావు పంతులుగారు నాలుగు వర్షములనుండి బెజవాడలో మ్యూనిసిపలు ఛెయిర్మనుగా నుండిరి. వీరి పరిపాలనము ప్రజానుజూలముగా నుండవలసిన ప్రజానాయకుడగు ఆయనకేవల కాశేత్వరాలైన గాన ప్రజల హక్కుల కొరకు ఎదిరించగా మానుమత రావుగారు బ్రహ్మపక్షము మోరించి కాశేత్వరాలైన గాన రామచంద్రరావుగారిని ఎన్నుకొనుటకు పరిశ్రమ గలిగిరి. ప్రజల కాగ్రహ వర్షకమైనది. సుభుక్తుల ఎన్నికలు జరిగినవి. ప్రజల కక్ష మాత్రా సభ్యులుగా ఎన్ను కొనబడిరి. గాని అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు కొత్తసభ్యుల సమావేశమున ఏర్పడునట్లు పైకొనబడునట్లు మానుమత రావుగారు తన పదవిని పట్టుకొని పాత లాదుచుండిరి. అందువలన ప్రజలలోను సంఘసభలలోను చాలాఅనౌశంసము కలిగినది. అందువలన విధిలేక వివరము దిక్కున వెలు 2 వ తేదీన ఎన్నికల సభకు మానుమత రావుగారు జరిగిరి. ఆసభలో జస్టిసువర్గము వారు మున్నగు తీవ్రవాదజభ్యులు ఆర్గనండిరి. 2 వ తేదీ కనివారమునాడు సాయంకాలము 5-30 కు మ్యూనిసిపలు కార్యాలయమున అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరుగునని తెలియబడెను. వేలకొలది పౌరులు కార్యాలయము చేరి తయారైరి. మానుమత రావుగారికి కరల అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనునట్లు చేయుటకు వారునా వారితోనువారును సర్వత్రుల వినియోగించిరి. సభ్యులకు వెళ్ళుచుండే సీఫార్సులు చేయించిరి. మానుమత రావుగారి కనుకూలముగా ఓట్లును సంపాదించుటకు ప్రభుత్వోద్యోగులను కించపెట్టి కిశోరులనుగూడ సరిగ్ నిద్రాహారములు లేకుండ చాల జరిపిరి. సభా సమయమునకు మానుమత రావుగారు నుగురు మాంతు అప్పల స్వామి గారును విన్న కొట వసించిగాయను కలసి సభకు వచ్చిరి. వారుముగ్గురును కొంతకాలపు ఏకాంతముగ ముచ్చటించుకొనిరి. చాల అస్థిమి రభావముతో నుండిరి. నేనుగూడ అధ్యక్షునిగా నుండినగాన విన్న కొట వరసింహంగారికి రాత్కాలికముగ అధ్యక్ష కాధికారమునా సంకలిపి మానుమత రావుగారు చెప్పిరి. మానుమత రావుగారును అప్పలస్వామిగారును పిమ్మట సభకుండి వెలిపిపోయిరి. మానుమత రావుగారికి 9 ఓట్లును డాక్టరు రామచంద్రరావుగారికి 18 ఓట్లును వచ్చినవి. ఈసంగతి తెలిపినంతనే చెప్పగా యింటికడ పండుకొనియున్న మానుమత రావుగారు మరల సభకు వచ్చి ఓట్లును స్వయముగా లెక్కపెట్టుకొనిరి. అందులకు కట్టుబండి కొంతకాలము మానుమత రావుగారిని పరిహసముచేసిరి. కాన్సిలరుల మధ్య డాక్టరు రామచంద్ర రావుగారు తెల్లని ఖడ్గ దుబట్టలను ధరించి ఎట్టి ఆకులయును ఉండ్రేకమును లేకుండ కాంటముగా కూర్చునియుండిరి. ఆయన భగవీరను చదువుచు కత్తుడే అటకవచ్చిరి. ఆయన క్రొస్తవును, ఆంగ్ల శకమున కేగి అచట ఎం. ఏ. ఎం. డి. కలికుల నిచ్చెను. ఆయనకు దాంభికముకొనించుమైన లేదు చాల విషయములవారు. బెజవాడ పౌరులకందరికిని ఆయనపట్ల నత్యధికమగు గౌరవము కలదు. ఆయన బెజవాడనుండల కాంగ్రెసుసంఘమున కధ్యక్షుడు. ఈయన రికరెండు కాసను ఆనంతంగా రిమానుడు. వీరికి అనుకూలముగా 18 మంది సభ్యులు ఓట్లునుపట్టచే రామచంద్ర రావుగారికి అధ్యక్షులుగా ఎన్ను కొనబడినట్లు ప్రకటించబడినది. ఈవార్త తెలియగానే వెలుపలనున్న వేలకొలది ప్రజలు అధికానందభరితులై హర్షభ్యుల గావించిరి. ఈరీతిగా రామచంద్రరావుగారు ఎన్ను కొనబడినందులకు కలకొలది ప్రజలబిత్తభక్తికమగ్న హర్షమును వెల్లడించుటకుననే మానుమత రావుగారు ప్రజాసారామునకు దూరమైరిని స్పష్టమైనది. ఇది మరల అసహాయవారులు మాత్రమే తనకు క్రతికూలముగా నున్నాని మానుమత రావుగారుతలచుచుండిరి గాని 2 వ తేదీన వేలకొలది ప్రజలెట్లు హర్షమును వెల్లడించుటచే పాతలందరును గూడ ప్రతికూలముగానే యున్నారని ఆయన గ్రహించి యుండురు. ఈసంగతిని లోకము వెల్లుగవర్షించుటకు ముత్రికాడ బాగుగా గ్రహించవలసి. ఇకమిదను రామచంద్రరావుగారి పేరును గెట్టుతో ప్రకటింపవలసి యున్నది. ఈలోగా మానుమత రావుగారు చిత్రచర్యల చేమైన జరిగింప వచ్చును గాన దొరకనమువారు యానివయములను బాగుగా గుర్తించ దగునని స్వకీయ విలేఖరి బెజవాడనుండి మాకు వ్రాసెను.

సీమరు చేట్లు తగ్గించుటకు
1 వ దిశెంబరునుండి గ్రహం కంచెనీవారు ఆంకరలైన ప్రభువానిపు రెట్లు తగ్గింపబడినట్లు తెలియ జేయుచున్నాము.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సెనేటు సభ

రాజకీయోద్యమములవల్ల వరుంబడి తగ్గినది

కలకత్తా, దిసంబరు 3:-కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సెనేటుసభవారు కేటిసాయంకాలము దీర్ఘ సమావేశమున తాము సెట్టంబకు మాసమున నియోజించినవిచారణ సంఘు నివేదిక పై చర్చజరిపిరి. జాత్రేమామున ఆకాలమెంటు జనరలుగాక, “కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు ఆర్థికదశ చాల నశంకృష్టికరముగ నున్నదని” వ్రాసిన వ్రాతల ఆధారము విచారించుచుకే యా విచారణ సంఘు మేర్పడి యుండెను. జాత్రేమామున కాసన సభవారు 2 క్లీ కేటల రూపాయలు సహాయధనముగ విశ్వవిద్యాలయమున కొంత కలయగని తీర్మానించి యుండి నియు, కొన్ని మరతుల కొప్పుకొనిననే ఆధునికములమునియు, కమయార్థికదశ బాగుపడి ఉద్యోగుల వేతనములు వాకీతక యిచ్చుకొను ధన్య భామున గారజమైనయే ప్రశస్త్యములు గాని జేయగూడదనియు ఆకాలమెంటు జనరలు గారి లేఖనుండు తెలుపుబడియుండెను. విచారణ సంఘమువారు చక్కగ విచారించి, గత వర్షము రాజకీయోద్యమచేత విద్యార్థులు కళాకాలకు రావన్నయన జీతముల కనమానము తగ్గిననియు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ పాలనాదరణము లాననే విశ్వవిద్యాలయములు కొన్ని స్థాపించబడినందున నాదాయము తగ్గిననియు, సంగ్రామ సంవత్సరములన సెక్యూరిటీ బాండ్లు వెల తగ్గించున చాలవచ్చును నెచ్చనియు తెలియజేసిరి. “అసం తృప్తికరముగ ఆర్థిక పరిపాలనము చేత నేనిట్లు కలిగిన ప్రభుత్వమువారు మోపిన యపనిందగరియైనదనుకే కారణముల కంటివారు కనుగొన బాలక పోయిరి. ఈకష్టములు ముందున చుప్పని కొంతవరకు తెలిసియే యనేకకూతులు సెనేటువారు ప్రభుత్వ భాగాగ భవసహాయము మొచ్చుచేయవలయు నని నేడుకొనిరి. ఆవిన్నపములెల్ల మరుగ ప్రత్యమువారు వెడజెంది యెట్టిరి.

ప్రస్తుత విశ్వవిద్యాలయాధ్యక్షకే కారణముగైకొని, ఇన్ కార్పొరేషను చట్టమునకు, విశ్వవిద్యాలయచట్టములకు గూడ విరుద్ధముగా విశ్వవిద్యాలయము తమస్వాధీన పటమకొన ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారా ఏమి అను యనుమాన ములకు ప్రభుత్వమువారిలేఖ ఆస్పక మగుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయపాఠశాల బాగ తగ్గ పరిచేయుచున నప్పు కము తేకపోయినానానుకూలము లగు మరతులమోపి సహాయ ధనము కొనుగొనుకంటె సహాయము చేయి యురకుండుటయే యుత్తమ మైనవని. ప్రభుత్వమువారి మరతుల కొప్పుకొనుట అసంతృప్తికరముగ కార్య మొకటియేగాక, విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలనము అసాధ్యము గూడనగును” అనిసంఘమువారి ఫి ప్రాయసదిరి.

శ్రీయంతి పి. సి. రేగారు సంఘునివేదిక నామోదించవల యునని యుపాదించుచు మనవిమరతులకు సమ్మతించుట కం టె విశ్వవిద్యాలయపుతలపులు మూయుట (శ్రేయస్కరమని తెలి పిరి. అత్యగౌరవముగల యేసభవారు గాని యీమరతులకొడంబడ గూడదనచు పలువురు తీర్మానమున కనుకూలముగ ప్రసంగించిరి. డాక్టరు మనీలాల్ బోసుగారు తీర్మానమునకు ప్రకటా లముగ నుపన్యసించుచు విచారణ సంఘమువారు విశ్వవిద్యాలయములకును ప్రభుత్వమువారికి మరపురంబంధము తెట్టికో తెలువబాలక పోయినదనిది. డాక్టరు జార్జి హుగ్గెస్సగారు తాము తీర్మానమును ఆక్షేపణ పూర్వక ముగ నామోదించ వల యునని తలచి యుంటిమని యు, అత్యవించిన కొలది స్వపరిపాలనముల విశ్వవిద్యాలయ మునకు ప్రమాదకరమగు భావము ఆవరతులలో నుండెనితో చినదనియు తెలియజేసిరి. తరువాత ఆచార్యుడు ముఖ్యగార తీర్మానము నెదిరించి యిట్లుచెప్పిరి:- నేను విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులుగా నున్న రిక సంవత్సరములలోని నిట్టి వివర్తన సంఘించి యుండలేదు. అకాలమెంటు జనరలుగారిలేఖపై నాధారపడి, సెనేటువారిలేఖపాటును కనుగొనక ప్రభుత్వమువారు యెట్టి లేఖ తీర్మానముల గావించుటయధ్యక్షులు మరయార్థికదుర్దశవిష యమున ప్రభుత్వమువారు గావించిన తీర్మానములను సెనేటు పై విధించినవగుటను అత్యగౌరవముగల, యేసభమువారు నామోదించబారు. మన విశ్వవిద్యాలయమున వెట్టివేత సంఘించి చునో మాత్ముముగ తెలిపెను. నాకొక వైపు ధనమును ఒకవైపుక వానినెత్తి ముసంగబడుచున్నది. ధనమును మరలకొంచు వాడనుగాను, కష్టముననే తగ్గించెదము. మా యాదాయము నను సరించి తగినంతవ్యయముచేదము. ధనము లేకున్న నేబాధయేని

పడుదుము. బంగాళాదేశమున-యింటికి భిక్షుమేని యెట్టి విశ్వవిద్యాలయము పోషించును. తమ స్వాతంత్ర్య సంరక్షణార్థము పోష్ట గ్రామాయేలు ప్రభుత్వల సుపవాసపడుదనియే వేడికొందును. మీ త్వష్టానాది శాస్త్రములు వైములేదని బోధించియుండిన ఇపుడే యెన్న వాడని నమ్ముదు. ఆరవ్వఅభి ప్రాయమును నిర్దుకొనుచు, ఉన్నతవిద్య తెంగాలన నిర్మానింప ఒడవలయునని యాశ్వర్యము యిచ్చుచిన, ఆతనికొరక గొనసా గనిండు! అయిన పరమాత్మునిపై నామ నిశ్చలమైన విశ్వాసము గలదు. ఈవిలేఖని ఆవరించి, విశ్వవిద్యాలయసభ్యుల గౌరవము నిలుపుచు ధన్యబులుగ నుండుడు”.

వీరయ్యవర్మసానంతరము తీర్మానమును ఓటుకు పెట్టిగా, అధికసంఖ్యకులచే నామోదించుడెను.

వాతావరణ నిధి

1922-వ సం॥ దిసంబరునెల 4-వ సోమవారము.

జిల్లా ముఖ్య కార్యదర్శులు	అక్షయిలో 24 X 100లలో	అక్షయిలో 24 X 100లలో	అక్షయిలో 24 X 100లలో	అక్షయిలో 1-వ శ్రేణిమంది కార్యదర్శులు	అక్షయిలో 1-వ శ్రేణిమంది కార్యదర్శులు
జిల్లా ముఖ్య కార్యదర్శులు	X 24 X 100లలో	X 24 X 100లలో	X 24 X 100లలో	అక్షయిలో 1-వ శ్రేణిమంది కార్యదర్శులు	అక్షయిలో 1-వ శ్రేణిమంది కార్యదర్శులు
విశాఖపట్నం	...	...	...	...	...
భీమవరం	...	...	...	...	...
కర్నూలు	82.0	61.1	...	4.18	7.12
కృష్ణా	76.7	45.8	...	6.68	1.83
కడప	81.4	66.2	...	11.41	1.72
కర్నూలు	80.4	66.0	...	12.7	0.28
మచిలీపట్నం	...	...	...	28.05	14.67
మచిలీపట్నం	86.0	64.1	...	9.89	2.16
కర్నూలు	87.7	60.5	...	8.60	0.73
కర్నూలు	86.9	61.9	...	11.95	5.85
కర్నూలు	85.8	60.6	...	10.07	4.77
కర్నూలు	92.5	64.6	...	16.97	8.86
కర్నూలు	82.6	67.1	...	29.64	10.94
కర్నూలు	81.9	67.6	...	50.87	24.97
కర్నూలు	81.6	68.8	...	40.74	14.64
కర్నూలు	81.0	68.6	...	21.50	8.81
కర్నూలు	86.6	66.8	...	27.17	16.69
కర్నూలు	88.5	68.0	...	16.14	4.98
కర్నూలు	85.5	69.1	...	24.00	11.87
కర్నూలు	80.1	71.5	...	22.85	6.42
కర్నూలు	82.8	69.2	...	15.81	8.10
కర్నూలు	85.6	71.2	...	25.28	12.02
కర్నూలు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	...	...	0.02	28.4	13.28
కర్నూలు	84.0	74.8	...	81.16	13.53
కర్నూలు	86.7	74.8	...	22.29	2.42
కర్నూలు	87.8	76.8	...	12.98	2.82
కర్నూలు	88.1	74.6	...	7.17	3.28
కర్నూలు	81.8	66.6	...	17.86	8.45
కర్నూలు	80.8	57.9	...	12.42	2.52
కర్నూలు	7.4	59.2	...	9.87	2.81
కర్నూలు	85.8	64.1	...	7.09	3.28
కర్నూలు	84.5	57.2	...	3.67	0.27
కర్నూలు	87.7	66.7	...	5.96	1.40
కర్నూలు	93.4	69.1	...	2.81	...
కర్నూలు	88.7	72.1	...	0.61	1.58
కర్నూలు	87.5	58.5	...	3.81	...
కర్నూలు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	68.5	46.2	...	20.83	6.16
కర్నూలు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	...	...	...	...	...

ఆకశము చాలమంది నిర్మాణమున యున్నది అర్ధగ్రహ మైత్రమువారు ముఖముగ నే యున్నది.
వాతావరణ నిధిలో మార్పులగు నుచుండు లేవు.
ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రా.
వాతావరణ నిధిలో మార్పులగు నుచుండు లేవు.

వృత్తాంతలేఖలు

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

నవంబరు, 20:— 20 తేదీ శుక్రవారమునాడు మనీ చులస్విటియందును మహమ్మదీయులు తేరి సూతనముగ నియమించిన కలిఫా గారగు బి. అబ్దుల్ ఖాదీరుఖాన్ గారి నామముతో ఖుర్బా చదివెరి. ఎల్లరును చాలని తమగురువులుగా పంకి కరించెరి.

జిల్లా కార్యదర్శకులకు

21 తేదీ శుక్రవారము నెల్లూరుజిల్లా కార్యదర్శకుల సంఘ సమావేశము జరిగెను. అందు కార్యదర్శకుల కంపలసిన ప్రతినిధుల నెన్నుకొనిరి. ఇంకను చెందుప్రాముఖ భారీ గానున్నవి. కార్యదర్శకుల వివిధవిషయముల దరఖాస్తులు పంపుకొనెను.

శ్రీలక్ష్మణ-అల్లూరు

22 తేదీ శుక్రవారమునాడు నొక శ్రీలక్ష్మణుని యేర్పాటుచేసిరి. శ్రీమతులు పాణి 4 కనకమ్మ, ఉమ్మమ్మ, కామమ్మ పాటూరు చాలగర్వతమ్యుగాయును పటి షుమారు 800 శ్రీలును సమావేశయిరి. దేశపరిస్థితుల గూర్చియు, ఖర్చు ప్రామాణ్యతను గూర్చియు, శ్రీలక్ష్మణుల గూర్చియు కొందఱు శ్రీలు గంభీరపద్యములు లాసగిరి.

పల్లెకిమిడి

(ఒక విలేఖరి నుండి)

“శ్రీకృష్ణవిలాస గ్రంథాలయము”లో నవంబరు 26 తేదీ ఆదివారము 4 గంటకు సంగీతసభ జరిగినది. అందు ముఖ్య శ్రీ చిలుకూడ బుచ్చన్న పంతులుగారు తమవీణాగానముచే సభ్యుల నానందపరచుటగా నొనర్చిరి.

27 తేదీ సోమవారము రాత్రి 8 గంటకు ముఖ్య శ్రీ గురు శంకట సీతాపతి పంతులు బి. ఎ. ఎల్. టి. గారు “ఆంధ్రనాటకముల” గూర్చివ్యాసమును గ్రంథాలయములో జదిపెరి. అందు ప్రస్తుత ముఖ్య శ్రీలక్ష్మణులలో నున్న నాటకములలో గలలో వజ్రలను, ప్రవర్తనమునకు తుపయోగపడు నాటకములే ప్రకారముగ నుండవలయునో వరదము పద్యముపాటు యోగ్యములయందుండవలయునో ఏయేధములయందుండ తుదదో మొదలగు నవారములను విపులముగా చర్చించిరి.

ఆర్.బి.బి.బి. కంపెనీ వారి రీప్రజుక్షను నీలిమణిపూర్వ కృత్రిమ స్థాపించి చామకొరగారు 87 సం.లు జీవించి 28 తేదీ డి. 7-15 గంటకు మృతిబొందిరి. కంపెనీవారు ప్యాక్టరీలను దీసివేసితి మొదలు నేటివరకు పల్లెకిమిడి సంస్థానములో నెలకు గు 500 లు జీతమును బుచ్చుకొనుచు ఆటలముగా జరిగే యునుండిరి. మనూ రొక సంవత్సరమును దాక్షిణ్యము కృష్టిలోకము సంభవించితి. 29 తేదీ రాత్రి 8-15 గంటకు తనయు భూ సావిత్రునిగావించిరి. సంస్థానోద్యోగము లందఱును గ్రామములో గల యింక 500 మంది పుట్టించు దొరలను తనముతో గూడ తృకానము వరకును వెళ్లిరి.

బెజవాడ గవర్నరుపేట కార్మికసంఘము

30-11-22 తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు శ్రీ బెజవాడ యూనివర్సల్ సంఘమువారు పేదల కొనుగడ సలహాకందు శ్రీ సంఘభవనస్థానము సమీపమునందు, ముఖ్య శ్రీ రామకృష్ణమోహన్, కట్టచూచి కొలంబైరెడ్డి బి. యే గారిచే పునాదిరాయి నేతయవ్వినది. మా సంఘములకు అభిమానులు షుమారు అయిదువందలమంది పుట్టించుచును మనూద్యుతముతో జనులుగోరి గోవిందనాథు సంగీతములు గావించిరి. శ్రీ రామకృష్ణమోహన్, సి. కె. రెడ్డిగారి, కార్మిక కార్మికులకై కులసంబంధము గావించిరి. నిరసించుటకు యింద్రులేక నిజమనిదేతేక బాధపడుచున్న మా కార్మిక సంఘమునకు యింద్రులేక సలహా నిలువనీడ కలగజేసిన శ్రీ బెజవాడ యూనివర్సల్ సంఘమువారికి ఆయురారోగ్యాభివృద్ధిని నొసంగుగాకయుని శ్రీ భగవంతుని ఆశీర్వాదములుగా వేడుచున్నాము.

గవర్నరుపేట కార్మికసంఘము,

కె.కె.సి.

రాజమహేంద్రవరం

(స్వకీయ విలేఖరి)

తేజభట్ల విడుదల

కృత్తి పంచాయతీ కేసులో 3 నెలలు కఠినశిక్ష నిధించబడి రాజమహేంద్రవరం జైలులో నుంచబడిన శ్రీమతులు నామన బావమ్మ, సత్యవతికామ రామగోపాలకృష్ణంరాజు, వత్సవాయి శోభాదేవిరాజుగార్లు నేడు విడుదల యైరి. ఈ యుగ్గురును కృత్తి పంచాయతీ కోర్టు పంచాయతీవారు నామన బావమ్మగారు తేజభట్ల ముసలముగానుండి ప్రభుత్వమునకు తమ యోగ్యతనుచూపరాజీనామానిచ్చి అసహాయకృత్తి పాపి కై ప్రశంసార్హముగ కృషిచెల్పిరి. వారు రాజోలుతాలూకా కార్యదర్శకుల సంఘాధ్యక్షులు. కృత్తి పంచాయతీకోర్టు అధ్యక్షులు. కార్యదర్శకులు శ్రీమతులు పెన్నెత్తెన శివరామరాజు, విన్ను శోభా వెంకటరత్నంగార్లు గు 4 మాసములు కఠిన విధిచుటవలన వారు జనవరి 2, 1923 తేదీన విడుదల యగుదురు.

జైలు పరిస్థితులు

రాజమహేంద్ర వరంజైలులో అసహాయవాదములలో సంపూర్ణముగా భావన కలదనియు, అసహాయవాద బ్రాహ్మణ తరఫైదులకు ప్రత్యేక భోజనశాల లేదనియు, అసహాయవాదుల సంపర్కములకు హుమారు ఖైదులయెడ వార్తయెక్కువగా కాని వ్యయము జూపుచుండుట లేదనియు శ్రీరామన్నగారు నెలవిచ్చిరి. బుటాను సాంబరూర్తి, కేశవరపు కామరాజుగార్లు 21 వ తేదీన విడుదల యగుదురు.

స్వాగతము

బావమ్మ ప్రభుత్వమును స్వాగత మొసంగుటకు శ్రీయుతులు పాణిదేటి శుభముర్తి, సోలతాపరద నరసింహంగార్లు మున్నగువారి జైలును సమీపించిరి. బావమ్మగారిచే స్థాపించబడిన తేజభట్ల జాతీయవిద్యాలయ వికాసముల జాతీయగీతముల పాడి శాసనావహించిరి. కృత్తి, దేశభక్తి మున్నగు గ్రామములనుండి పలువుర విచ్చేసి వారిని సన్మానించిరి.

గ్రంథాలయోద్యమము

గౌతమీ గ్రంథాలయము పక్షమున పండిత ఆర్. అనంతకాశ్యపగారు గ్రంథాలయములు వారి నిర్మాణము అనునిమిత్తమున గూర్చి యుపన్యసించిరి. జిల్లాజడ్జియను శ్రీత్యాగరాజయ్యగారు అధ్యక్షతవహించిరి. ప్రాశస్త్యము లయ్యునిరమగుటచే వారిలోని జ్ఞానమెంతవరకు లభించుటలేదో వారు దెల్పి ఈయముఖ్యత వికాసమును సంపాదించు నాశక్తికను నిరూపించిరి.

వావిలకొలను సుబ్బరాయురచిత

ఆంధ్ర గ్రంథములు

శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకిరామాయణము:— మూడవకూర్పు, లఘుటీ కావ్యము, ప్రథమసంపుటము, నెలకు 4 లు శ్రీకృష్ణలీలామృతము:— ఇది యాంధ్ర వాల్మీకి రామాయణముంటే యుద్ధగ్రంథము. నానాపురాణోక్త స్మృత్యవరిత్రము, సమగ్రము, భగవద్గీత, ఉద్ధవగీతలోగనునవియు, శ్రీకృష్ణ లీలలకు దత్తవృత్తమును గలవు. 3 సంపుటములు. ప్రథమసంపుటము 1-12-0, ద్వితీయము 2-10-0, తృతీయము 2-0-0. శ్రీకృష్ణవతారతత్వము:— 375 పుటలు గలది నెలకు 2-4-0, ఈ 2, 3, గ్రంథములను ఏకకాలమున గౌరవానికి రూ 6-12-0 మాత్రమే.

బమ్మెర పోతనరత్నములు:— నెలకు 0-14-0.

బంటిమిట్ట కళువీరకవితము 0-4-0

శ్రీరామజయమందిరము, తిరువల్లిక్కేణి, మద్రాసు.

క్యాలెండరు 1923

అ 3+2 నైజన అర్చనపరమమీద 90 నుండి దేశనాయకులు, మధ్యభారత మూల కిరీటుము ధరించినట్లు అందమయిన 80 గులతో ముద్రించబడినవి. కాపీ 1కి 0-12-0 వర్తకులకు, యేజంటకు మంచికమీషను యిచ్చెదము. వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు. 434

స్వదేశీస్టార్సు 82 చై నాబజారు, మద్రాసు.

దేవబందు ఖిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడు

ఎన్నికలు మరల జరుగవలెను

చార్జ్ డివిజను గురిగాని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనుట ఆగ్రమమని ఆజేపించినవారు మరల ఎన్నికలు జరుగవలెనని పట్టుబట్టుచున్నారు. ఇంతవరకు సమాధాన ప్రయత్నములు శఫలము కాలేదు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ కార్యనిర్వాహక కథ

నాడిశ్రుతిలో 10-12-22 తేదీ మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు జరగును.

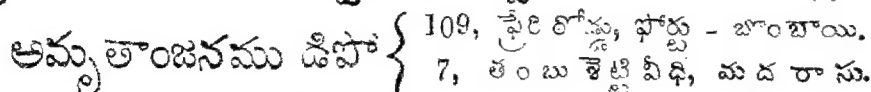
ఆంధ్రములు:— (1) గయా కాంగ్రెసుకు ప్రతిఘటన యెన్నుకొనుట (2) ఖిద్మత్ నిర్వాణము, అప్పియ్యతానివాదముల నిమిత్తము కోరుచు పంపిన దరఖాస్తులు విచారించుట.

చెన్నపురి బజారుధరలు

డిసెంబరు 4-వ తేదీ సోమవారము

Table with market prices for various goods like rice, oil, and other commodities. Columns include item names and prices in different units.

84, Armenian Street G. T. MADRAS.

అంధప్రతికా కార్యాలయము, తహిల్దార్‌పేట్టె 212, మదరాసు

୨୦୨୨

తంత్రీ దస్:—పండిట్, మదరాసు.

పట్టుజువ్వి వర్షము, చాక్, తెంగునూనుసిటి.

సం 144 పనసపాడి, బొంబాయి